

ek

yában foglalt prog...
alapotottunk, hogy
nemzeti eszmét, a

hoz invitálja Vaidát
után felvonult a két
Bragadiru-kertben
együlést tartottak.
oga is, aki Vaidának
ével foglalkozott és
sterelők azon ki-
a kis folyóknak a
felszólította Vai-
Keresztény Nemzeti
s, Vaida a kis és a
kozva, Gogát hivta
disták lapja, a Tara
a fuzió tényének
atán Goga Octavian
t közül, a két vezér-
val. Goga vezércik-
tött, hogy lelke már
sülés szent miszté-
zemből. Cuza anél-
er is használná a
sét, leszögezi, hogy
román faj érdekei
r Crainic korszak-
vezi a Goga-Cuza

fel
na voltak.
mlékét megkoszo-
rendben szétosz-
módon az uccákon
ékarok pathafonok
néje mellett.

Ha szocialista párt
t hangszólóva,
van a joga, hogy
tassa kifejezésre
Pártja folytatni
gárháború, a külső
alid: egyes polgá-
akarnak felfegyve-

áaknázza
kéjét

folymatása)
sivatag lakói, töb-
akik azt remélik,
abesszin nép visz-
lönösen, ha látni
salódnak a keresz-

lyesebb része, az
Abesszinia védel-

mozgalom mögött
ezét véli fölismer-
az utóbbi időben
egyvert és muni-
országoknak.
gyverzi azokat az
amelyek az abesz-
vagy érdekközös-
sre sem akadá-
at a veszedelmes-
olasz imperiáliz-

föltétlenül elzár-
aszország elől, de
titkos szövetsé-

hogy Anglia
isa újabb euró-
t, az is lehet,
teljes felbomlá-
elő.

Franciaországnak
nglia és Olaszor-
oka annak, hogy
most arról irnak,
za Európa béké-
evében indit meg
kigonyolja és
lturát.

Taxa postala
piatita in unu.
No. 224713.920

Szerkesztőség
és kiadóhiv-
t.

10. Telet
Havonta
évre 800,
tűldre: 11
félre 12,
dofések di
KELET" s
dóság egy
Cikkeink u
rás megje.

Dr. Kohn
D. Kohn
D. Kohn

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bencuresti szerkesztő Hár-
szegi Ernő, Strada Matei 340 &
Bverda, 936. július 17.
5005. EV. XVIII. ÉV.
TAMUSZ 16. 156. SZÁM.

Dr. Kohn

A jasi fuziót fényes menyegzői lakoma
követte vasárnap.
A gogisták, helyesebben szólva a keresz-
tény nemzeti párt hivatalos lapja: a Tara
Noastra, beszámolója szerint a lakomán fel-
szolgáltak mindent, ami izletes és jó. Az
asztalfőn Cuza professor ült, balján Goga
Octaviannal. Az asztal körül az antiszemiti-
mus régi és új harcossai, idillikus egyet-
értésben.

Volt gogista miniszterek, volt bankkor-
mányzó, volt és jelenlegi képviselők nevei
sorakoznak fel a jelenlevők listáján. Vala-
bel az utolsók között fel van jegyezve, mint
jelenlevő, egy bizonyos dr Robert Kohn.

A németes hangzású nevek viselőjük szár-
mazása tekintetében gyakran meglepetést az
embereket.
Dr Kohn származásához azonban nem fér
kétség.

Mi keresni valója volt Kohn dr urnak
ezen a banketten?
Mi köze lehetett ehhez a fuzióhoz, amely-
nek bevallott célja a politikai erőnek a zsi-
dóság elleni harcra való egyesítése? Mit
csinált egy dr Kohn akár a végén is egy
olyan asztalnak, amely fölött Cuza és az ő
szelleme élnek?

Max Nordau „Dr Kohn“ című drámájá-
nak hőse a maga asszimiláns tévedéseiben
legalább egy tragikus páthoszt, egy csaló-
dáiban is jóhiszemű, nemes és őszinte
embertípust képvisel.

A jasi dr Kohn ezzel szemben még rész-
vétet sem érdemel azért a szánalmas helyért,
amelyet a jasi bankettezők asztalánál el-
foglalt.

Kínai árvíz

Ha Kína politikai tragédiájának lélektani
és gazdasági okait próbáljuk analizálni, úgy
nem hagyhatjuk ki e vizsgálódás köréből a
szinte évente megismétlődő borzalmas árviz-
ek krónikáit, amelyek olyan nagy területet
öntenek el Kínában, mint egész Romá-
nia területét s amelyek az emberek százeze-
reit teszik szinte minden második évben
hajléktalanná, koldusokká, ha egyébként si-
került megmenekülniük a haláltól.

Keleti utelirők általában bűbajos embe-
reknek festik meg a kínaiakat különösképpen
pedig a nőket, akiknek minden mozdulatában,
minden mosolyában, szeméni odaadásában
és finomságában évezredek kulturája érez-
hető.

Ezzel szemben a kínai nagyvárosok sze-
gény-negyedeiben, de sőt még a gazdagok ne-
gyedeiben is olyan szörnyű szenny kavargó,
amelyhez fogható egyetlen más keleti nép-
nél sem lehet találni.

Kína ma az egyedüli ország keleten, ahol
még kolera-járványok pusztítanak, miként
India félreész zugaiban olykor még a pestis
szedi áldozatait.

Mindaz arra vall, hogy a kínai nép mély-
ségei lelki és gondolkodásbeli értékei mellett
olyan súlyos defektusokban szenved, amelyek
népi és állami életét a legnagyobb mértékben
veszélyeztetik. Nemtörődömség, keleti fata-
lizmus, az élet értékének semmibe-vevése
azok a végzetes tulajdonságok, amelyek en-
nek a népek politikai sirját ássák meg és
érthetővé teszik, hogy a viszonylag kicsiny
Japán, a maga rendszeretével, tisztaságá-
val, fegyelmével és hagyományos megőrzése
mellett a modern civilizációhoz való hozzá-
simulásával hogyan tudja hatalmába keríteni
a végtelenül nagy és óriási népességű Kínát.

Egy ország, amelyben milliók halhatnak
éhen, ahol a kormányok évről-évre télenlül
nézik, hogy a gátak nélkül hagyott, vagy
rossz gátakkal ellátott folyások óriási terü-
leteket öntenek el anélkül, hogy megérkez-
né a pusztító elemeket: minden tekintetben meg-
érett arra, hogy idegen hódítók zsákmányá-
vá váljék.

Kínát nem csak egy civilizációs, hanem
szükségképpen egy lelki forradalom kell,
hogy végre felrúzza, mert enélkül — minden
ellenkező optimista jóslat ellenére — végül
is az elemek és a fegyverek martalékává lesz.
Kínának le kell ráznia magát az ártal-
mas hagyományok bilincsét, amelyek javára
szolgáltattak egy olyan korszakban, amely-

Súlyos antiszemita zavargások voltak Berlinben

Az antiszemita zavargásokat a nemzeti szocialista milícia rendezte a belső elégedetlenség levezetésére

BERLIN, július 16. Németországból nyugtalanító híreket hoz a táviró. Amire még a nemzeti szocialista Németországban nem volt példa, Németországban komoly antiszemita zavargások robbantak ki. Tudvalevő, hogy a hitleri rezsim ugynevezett legális antiszemitizmust kreált, amely szinte nem is nyult a fizikai erőszak eszközhöz, hanem intézményesen, törvényhozásilag pusztította el a zsidó egzisztenciákat. Antiszemita kilengésekre azonban az első napok zürzavarát leszámítva sohasem került sor.

Hogy Németországban és speciálisan Berlinben uccai demonstrációkra került a sor, annak okát a hitleri rezsim belső nehézségeiben kell keresni. A nemzeti szocialisták radikális szárnyai hónapok óta nyugtalanok, radikális lépéseket követelnek a Führertől az eredeti hitleri program beváltásának irányában. A hitleri rezsim azonban helyzeténél fogva egyetlen egy irányban radikálizálódhatik, az antiszemitizmus erőteljesebb kihangsúlyozása felé. Ezért kerültek tehát Berlinben antiszemita kilengésekre a sor, hogy ezen az úton vezesse le a hitleri rezsim a nemzeti szocialista párt kebelében már el nem simítható elégedetlenségeket.

Antiszemita zavargások Berlin uccáin

Berlin, július 16. A Rador jelentése szerint Berlinben a nyugati negyedekben tegnap este antiszemita kilengések történtek. Számos ablakot bezúrtak és sok zsidó járókelőt inzultáltak. A Kurförstendamon különösen súlyos incidensekre került a sor. Zavargások voltak a neuköllni munkásnegyedben is, ahol a tüntetők több kávéháza hatoltak be és molesztálták az ott tartózkodókat. Ugy látszik, hogy a zavargásokat a nemzeti szocialista milícia tagjainak közreműködésével hajtották végre. Sok tüntető polgári nadrágban volt, de ugyanakkor a milícia barnaingot viselte.

A távirati tudósítás megemlíti, hogy az Angriff, Göbbels hivatalos lapja, a délután folyamán felhívást intézett a nemzeti szocialistákhoz, hogy rendezzenek tiltakozó gyűlést a zsidók ellen. A zavargások csak éjjel körül értek véget és Berlinben az a vélemény, hogy a tüntetés egy nagyszabású zsidóellenes akció bevezetése volt. Hogy a tüntetésről a hivatalos szerveknek előzetesen tudomásuk volt, azt az is bizonyítja, hogy a tüntetés előtt a külföldiek által látogatott vendéglőbe rendőrkirendeltségeket küldtek, amelyek megakadályozták, hogy ezekbe a helyiségekbe a tüntetők behatoljanak, míg egyébként nem került rendőri beavatkozásra.

Berlin, július 16. A berlini zavargásokkal kapcsolatban a rendőrség hivatalos kommuniké tett közzé, amely a történetek ódiúmat felelőtlen elemekre hárítja, akik a rezsimmel ellenkező célokat követnek és diszkreditálni akarják a nemzeti szocializ-

must. A kommuniké leszögezi, hogy a rendőrség a nemzeti szocialista szervezetekkel karöltve el fogja fojtani a rendbontásokat.

Göring elbujt az angol front harcossai elől

Párizs, július 16. A Havas-ügynökség berlini jelentése szerint az angol frontharcosokat az acélisakosok vacsorára hívták meg, azonban az utolsó pillanatban a vacsorát lemondták anélkül, hogy a rendezők ennek okát tudták volna adni. Az angolok ezután meghívták Schorfeldbe, Göring mintagazdaságába, Göring azonban nem fogadta őket, hanem Dél-Németországba utazott.

A németek nem tartják be a zsidó sportolókra vonatkozó ígéreteiket

Párizs, július 16. A L'Auto című sportlap megállapítja, hogy Németországban újból feléledt a faji mozgalom, felveti a kérdést, mi lesz a nemárja német sportolók olimpiai szereplésével? Egy kézilabda-csapatot kizárták a német sportszövetségből, mert egy zsidó csapat ellen játszott. Másrészt több zsidó bajnokot, akik az olimpiai próbaversenyeken elindultak, a sajtó hevesen megtámadott. Ilyen körülmények között a világ közvéleményének erőlyesen fel kell lépnie, mert a németek nem tartják be a vállalt ígéreteiket a zsidó sportolókat illetően, ez az ígéret volt pedig az alapja annak, hogy az olimpiát Berlinbe tüzték ki, illetve nem vitték el onnan.

Háromszáz falut és várost tett tönkre és 300.000 embert tett hajléktalanná a kínai árvíz

Egy tisztet kivégeztek, mert nem tette meg az óvintézkedéseket az árvíz megakadályozására. Kolerajárvány lépett fel az árterület közelében

Peking, július 16. (Rador.) Hankov város helyőrségének egyik tisztjét ma kivégezték. Azzal gyanúsították, hogy nem tette meg az áradás megakadályozásához szükséges óvintézkedéseket. Emiatt 30 ember vesztette életét.

Tegnap Ho-Pei tartomány kormányzója kijelentette az újságíróknak, hogy a Sárga-

folyó áradásai 300 falut és várost tettek tönkre és 500.000 embert hajléktalanná.

Újabb jelentés szerint huszezer kínai diákokot is kirendeltek az árterületre a gátak újraépítési munkálataihoz. A kínai árterület szomszédságában Csü-Csau-Sziban kolerajárvány lépett fel. Sanghaiból és Nankingból nagy hőséget jelentenek.

ben túlnépesedése még nem lépte át a mai gigantikus arányokat és a termelés eszközei még világszerte primitívek voltak, de amelyek ma fejlődése gátjain szolgálnak.

Ma, amikor a Távolkelet is bekapcsolódott már a modern civilizáció áramába amikor nyugatról és északról az előretörő, éhes japán civilizáció, keletől pedig a modern Orosz-

ország határolja végtelen területeit amikor az angol és a francia imperializmus feni fogait kínai területekre: a kínai nép csak akkor tarthatja meg önállóságát csak akkor reagálódhatik ha keleti fatalizmusát és az élet értékének semmibe-vevését feladja s bekapcsolódik minden vonalon a modern civilizációba.

„Népszövetség” rendőrség

Az olasz-abesszinai konfliktus kiélesedésével kapcsolatban javaslat merült fel egy „népszövetségi rendőrség” felállítására. Sir Austin Chamberlain, az ismert angol külpolitikus, akinek ma is nagy befolyása van a brit politikára, ebben a kérdésben az alábbi cikket írta a világsajtó számára.

Mi a legjobb erőnkkel azon igyekeznünk, hogy megakadályozzuk a háborukat. Eppen ezért az eszközök megválogatásában nagy óvatosságot kell tanúsítanunk, nehogy túllöjjünk a célon és nehogy a döntő pillanatokban csalódás érjen bennünket. Minden ilyen irányú törekvésünk bázisa az, hogy megszilárdítsuk vele a Népszövetséget. Elhibázott dolog lenne azonban, ha a Népszövetségre olyanszerű föladatot rónának, amely egyenlő lenne egy nemzetközi rendőrség hatalemi hatáskörével.

Nem egyszer támadtak már ilyen tervek, de ezek már elvben is ellentétben állanak a Népszövetség konstitúciójával. A Népszövetség alkotmánya ugy van megalkotva, hogy központja legyen a világpolitikának, permanens világkonferencia legyen és ne is legyen más célja, mint a világéke. Minden problémája a Népszövetségnek kell hogy ebbe a problémába torkoljon. Gerince a Népszövetségnek: a nemzetek egysége. Egybehangzó határozat nélkül a Népszövetség képtelen cselekedni. Ha a Népszövetség vállalná a fegyveres végrehajtás kötelezettségét, vagyis ha felfegyverzett csapatok és repülőrajok állanának a konfliktusok elintézésére céljából rendelkezésre, akkor ez már önmagában megdöntené azokat az alapelveket, amelyek a Népszövetség mindenkor munkájának a bázisát alkotják. Az alkotmány eléggé indokolja, hogy ennek semmi köze a fegyverekhez. Csak éppen annyit, hogy propagálja a lefegyverzést. De légiflótát, szárazföldi csapatokat, rendőri készletet tartani egy ilyen testületnek a legszembeszökő ellentmondás.

A Népszövetség még arra sem vállalkozhatik, hogy ilyenszerű fegyveres alakulást ellenőrizzen. Ez ellentmond éppúgy a népszövetségi alkotmánynak, mint a Népszövetségbe tömörült államok mentalitásának. Eppen ezért azon a véleményen vagyok, hogy az ilyen javaslatot bármilyen oldalról is jöjjön, el kell utasítani. Egy egész világnak a békéjét a tervezett módon koncentrált fegyveres erővel lehetetlen fenntartani. Ha a fenyegető háborus veszély ellen védekezni kell, akkor erre nézve egészen más rendszabályokat kell fogantatni.

En azt hiszem, hogy a javasolt „népszövetségi rendőrség” helyébe nemzetközivé kellene tenni a civil légiközelekedést. Ezt azonban meg kell előznie az összes országok légi leszerelésének. Azokat a katonai pilótákat és repülőtisztákat, akik már kiképzést nyertek, be kell osztani a polgári légiforgalom keretei közé. Semmiestre sem szabad megengedni a levegőben való hadakozást. Tudjuk, hogy a légi háború a civilizáció legnagyobb veszedelme. A mai technikai eszközök mellett irtózatos, soha nem pótolható pusztításokat végezhet a légi háború. És nehogy azt higgye a támadó fél, hogy ő jobban járna egy ilyen háborúban, mint a megtámadott. Mind a két fél beláthatatlan károkat szenvedne. Meggyőződésem szerint, ha a kormányok akarják, könnyen meg lehet valósítani a katonai légi leszerelést. Nemcsak Európában lehet ezt elintézni, hanem a világ minden államában. A civil légiforgalmat olyan mivóra lehet hozni, amely teljesen kizárja, hogy a repülőgépeket háborus célokra lehessen majd átszerelni.

Véleményem szerint és ahogy a fejlődés mai helyzetét látom, a nemzetek egyre meggyőződnek arról, hogy a mai rendkívül költséges fegyverkezési verseny mindenképp csak arra szolgál, hogy kockáztassa a népek kölcsönös bizalmát, hogy az államok között elhintse a bizalmatlanság magvát és közelebb hozza a háborút. A népek újabban a

légi vészedelmek elleni védelemre rendezkednek be, óriási befektetésekkel, amik a kibírhatatlanságig nyomják az államok költségvetését. Holott a kölcsönös bizalomra alapított légi leszerelés mindentől megkímélne az országokat, amelyek népei kivétel nélkül a békét akarják. Hogy is ne akarnák a békét, hiszen még a világháborúban semleges országok is tudják, mit jelent a háború!

Ugy látom biztosítottak a világ fejlődését, ha az embernek ezt a zseniális találmányát, a repülést nem pusztításra alkalmazták, hanem a népek egymás közötti barátságára. A civilizációnak ezt a gyönyörű, szellemes, a legszebb energiákat igénybevevő találmányát kompromittáljuk azzal, hogy eszközül használjuk fel arra, hogy leromboljuk vele a civilizációt. Azt mondom tehát: megtartani a repülőgépeket, de átminősíteni őket a béke eszközeivé. Ha a légi leszerelés bekövetkezik, meg vagyok győződve róla, hogy a kedélyek megnyugodnának, a kulturális evolúció óriási módon előbbre jutna és a Népszövetség legnagyobb feladatának egyikét oldaná meg.

Azok közé tartozom, akik a Népszövetség legnagyobb aktivitásának idején, ugyszólván virágkorában, cselekvő módon vettem részt annak munkáiban. Mindig is az volt a célom, hogy konszolidáljuk az európai és nemzetközi helyzetet. Hirdettem a leszerelést és csekély erőmhez képest minden alkalommal követeltem a népek megértését. Nem kell nemzetközi rendőrség, nem kell a nemzetek nagy háborús készülődése, nem kellene bombavető repülő. Mindössze annyi fegyveres erő legyen, amely megvédi a lázongások, stb esetén a határokat, amely bent az országban biztosítja a jog- és vagyonbiztonságot, amely a polgári szabadságokat támasztja alá.

Felesleges utópiának tartom még a gondolatát is annak, hogy a Népszövetség a levegőben és a szárazföldön rendőrként szerepeljen az országok felett. Ehelyett követeltem a leszerelést és pedig a Népszövetség ellenőrzése mellett. Emellett a polgári repülés nemzetközivé tételét akarom. Ha ezt végrehajtjuk, akkor meggyőződésem szerint a Népszövetség teljesítette feladatát, betöltötte hivatását és irányítója lehet az emberiség evolúciójának.

Miben rejlik a „Gastro D.” amerikai gyógyszer kitűnő hatása az emésztési zavarok gyógyítása terén?

1. Serkenti és normalizálja a gyomor nyálhártya mirigyeit, miáltal az emésztést nagyban elősegíti.
2. Fokozza a gyomor és a belek mozgásait, megszünteti a gyomor és a bél renyhességét.
3. Meggátolja a gyomorban és a belekben a bevitt ételek erjedését és rothadását, megakadályozza tehát a gyomorban és a belekben a mérges gázok fejlődését.
4. 10—15 éves krónikus gyomor-, bél-, epe- és vesemegbetegedéseket teljesen meggyógyít a gyönyörű eredményeket ad gyomor- és bélfekélyeknél.
5. Görcsoldó hatásánál fogva a hirtelen előálló és a legerősebb gyomor-, bél- és epe-

- görcsrohamokat 10 percen belül megszünteti.
6. Nagyban elősegíti a tápfevételt, a vörös vérszövet képződését és a betegség következtében lesoványodott szervezetnél súlygyarapodást eredményez.
7. Elősegíti a vese normális működését és a vérből kiválasztott vizeletnek a vesén való átürülését.
8. Miután a vegetatív idegrendszerre nagy hatást gyakorol, megszünteti a legmarkosabb álmatlanságot és az ideges kiimerültséget.

A „Gastro D” megrendelhető 130 lej utánvétel Császár Ernő gyógyszerteráiban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A Dimineata megleckézteti Madgearut, mert szenvedélyesen támadta Iuniant

„A demokratikus elemeknek össze kellene fogni a fasiszta veszedelem ellen” — írja a Dimineata

Bucuresti, július 16. A Dimineata élénken kommentálja Madgearunak a tárgyjúrii nemzeti parasztpárti gyűlésen tartott beszédét, amelyen szokatlanul éles hangon rohant ki Iunian ellen és csodálkozását fejezi ki, hogy Madgearu olyan hevesen támadta Iuniant. Madgearu — írja a Dimineata — a politikai harcokba mindig szenvedélyt, gyakran tulsok szenvedélyt visz bele, de Targu-Jiu-ban ez meghaladott minden mértéket. Ellenfelei vagyunk az erőszakoskodásnak — folytatta a lap —, sajnáljuk, ha tekintéllyel bíró politikusokat személyi kérdések irányítanak. Madgearu hibát követett el. A mai idők kategórikus imperatívusa: az összes demokratikus erőknek egyesülniök kell.

Másutt még mélyebbek az ellentétek a baloldali emberek álláspontjai között, mégis a fasiszta és reakciós erők offenzívájával szemben az összes baloldali irányzatok megértették, hogy közösen kell megszervezniök az ellenállást. Madgearu azonban nem akarja, hogy a nemzeti parasztpárt fuzionáljon Iunian pártjával, amelynek pedig majdnem ugyanaz a programja és ugyanaz a parasztkra támaszkodik. Míg a jobboldali csoportok koalícióra lépnek és fuzionálnak, Madgearu személyi harcot folytat Iunianal. Ezzel nem tett jó szolgálatot sem pártjának, sem az ügynek, amelyet szolgálni akar — fejezi be a Dimineata.

Huszmillió márkás kölcsönt vesz fel a Rimma a német Ferrostaal konszerntől

A magánipar tiltakozik a privilégizált állami vállalatok egyre nyomasztóbb konkurenciája ellen

Bucuresti, július 16. Rövidesen összeül az ország gyáriparosainak rendez évi közgyűlése. A közgyűlésre C. R. Mircea professor, aki a szenátusban képviseli a gyáripart, mint az UGIR vezérigazgatója, részletes jelentést készített a gyáripari szövetség elmúlt évi munkájáról, valamint azokról a gazdasági, szociális és törvényhozási kérdésekről, amelyek az egész ország gazdasági életét befolyásolták. A jelentés megvitatására az UGIR a hét folyamán rendkívül érdekes lefolyású öszválasztmányi ülést tartott és ezen a legfontosabb kérdésekhez számos olyan felszólalás hangzott el, amelynek kétségteletlenül nagy visszhangja lesz ugy a közvéleményben, mint illetékes kormánykörökben.

Iancu mérnök, a sibiu-i Rieger András gépgyár bucaresti központjának igazgatója, a vita során felvetette az állami üzemek egyre erősebb versenyét a magánvállalatokkal szemben.

Az utóbbi időben az állam egyre több beruházással fejleszti a maga vasipari üzemait, még pedig olyan cikkeket gyártására, amelyeket a magánüzemek is előgyártó meennyiségben és megfelelő minőségben állítanak elő. A választmányi tagokra valóságos szen-

zációként hatott Iancu mérnöknek az a bejelentése, hogy értesülései szerint az állami vasüzemek és fémhányak autonóm vállalata, a RIMMA, „ideiglenes” megállapodást létesített a német Feror-staal konszernnel, amely 20 millió márká kölcsönt folyósít az állami vasgyáraknak, mégpedig 80 százalékat gépekben és 20 százalékat készpénzben. Ezekkel a Németországból hozandó gépekkel és egyéb berendezéssel a RIMMA acélműveket akar építeni, ki akarja bővíteni a lakatosműhelyeit és egyéb beruházásokat tervez.

Iancu mérnök kifejtette a választmány általános helyeslése mellett, hogy a magánvállalatoknak semmi kifogásuk nem lehetne ez ellen a tranzakció ellen, ha a Ferro-staal-konzern kölcsönét a RIMMA kizárólag az aranytermelés, ólomtermelés, vagy rézgálicgyártás fokozására, esetleg kizárólag nemzetvédelmi célokra fordítaná. Csak hogy a RIMMA multban tapasztalt konkurenciáját a magánipar nem tudja elfelejteni és ezért most is indokolt aggodalommal tekint a Ferrostaal-konzernnel létrejött kölcsönmegállapodás azon záradékára, amelyből kitűnik, hogy a német vállalat által szállítandó különböző gépek és berendezések között éppen az acéllöntőde-

Társas autocar utazások külföldre

PROGRAM:
Indul Clujról Budapest—Bécsbe július 14, 21 és 28-án Vasárnap, augusztus 4, 11, 18 és 25-én, szeptember 1-én. Vissza Clujra július 16, 23 és 30-án. Kedden, augusztus 6, 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én. Részvételi díjak: Cluj—Budapest és vissza 990 lej. Cluj—Budapest 600 lej. Cluj—Budapest—Wien 1200 lej. Oradea—Budapest és vissza 700 lej. Oradea—Budapest 400 lej. Július 28-án és augusztus 25-én kirándulások Pjűgába, Budapest és Bécsben keresztül. Kedvezményes vizumok! Jelentkezés az Automobili Club Turisztikai irodájában Str. Regina Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és „Dacia” utazási irodában Oradea, Bv. Regele Ferdinand 9. Telefon 988. Megfelelő iratok mellett az utlevél-kéréseket elintézzük. A program rádosításának joga fenntartva.

és a műszaki cikkeik előállításához szükséges felszerelés a legfontosabb tétel.

Ez azért nyugtalanító, mert köztudomás szerint az országban igen sok vasipari műhely és jól felszerelt gépjávitó üzem van, amelynek nincs munkája, viszont a nagy magánvállalatok műhelyei elég nagy kapacitásuk, sőt meg is haladják a belföldi szükségletet.

A választmány kimondotta, hogy amennyiben a RIMMA valóban megkapja a kölcsönt, az UGIR követelni fogja, hogy neki is legyen szava az állami vasgyárak beruházási programjának a kérdésében.

Házi ünnep a satumarei orih. izr. hitközségénél

Reiter Béla diszelnök 60 éves vezetői jubileuma

Satu-Mare, július 16. Csak kevés halandónak adatik meg a szerencse, hogy töretlen erővel bírja elviselni az életküzdelmeket hosszú évtizedekig és közben altruista kötelességeit is teljesíthessen a közösség iránt.

A szerencsés kivételek közé tartozik Reiter Béla satumarei nagykereskedő, az országhatárokon túl is ismert kereskedői szaktekintély. — Ifj. Reiter Mór bankigazgató és Reiter Viktor gyáros édesapja. — az orih. hitközségnek évek óta diszelnöke, aki magas életkorát meghazudtoló friss testi és szellemi energiával ugy emelkedik ki a mai nemzetek sorából, min a bibliai pátriárkák, akik erényekben tündökölve, minden tekintetben fölülte állottak kortársaiknak.

Reiter Béla, a puritán jellemű hitű zsidó férfi mintaképe, hatvan évvel ezelőt lelépett a satumarei hitközség vezetőinek sorába és azóta mindig az első között állott, akik tette-magánéleféltésük dacára, munkásságuk jelentékeny részét a hitközség ügyének is szentelheték.

A veterán hitközségi vezetőségi tag ünneplésére az adott alkalmat, hogy mult június 13-án volt hatvanadik évfordulója annak, amikor Reiter Béla első ízben vállalt tisztséget a satumarei hitközségben, mint az iskolaszék pénztárnoka. Attól kezdve szakadatlanul részt vett a hitközség vezetésének terheiben és 1900-tól 1921-ig elnöke és alelnöke volt a hitközségnek. De ezenkívül korszakalkotó működést fejtett ki a Talmud-Tóra intézmény képzése és a Machziké Tóra Egyesület megalapítása és kifejllesztése körül és mindkét egyesületnek ingatlanokat szerzett, épületeket emelt — így a Machziké Tóra egyesület díszes monumentális imaházát — és még ma is mindkét egyesület vezetésében élénk szerepet játszik.

A ritka évforduló alkalmából Grosz Dávid hitk. elnök az elmúlt vasárnapra összehívatta a hitközség képviselőtestületét, amely javaslatára elhatározta, hogy Reiter Béla érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és meleg elismerést fejez ki a jubiliánusnak. Ehhez képest a mai napon három tagu küldöttség kereste fel lakásán Reiter Bétát. A küldöttség állott Grosz Dávid hitk. elnökből, dr. Stern Mór hitk. ügyészből és Sugár Henrik iskolaigazgatóból. Grosz Dávid a hitközség nevében meleg szavakkal üdvözölte a jubilánst, akinek a hitközség halálját tolmácsolta és hosszú életet s további friss munkaerőt kívánt neki. Ezután dr. Stern Mór felolvasta a képviselőtestület határozatáról szóló jegyzőkönyvi kivonatot, amelyet a jubiliánusnak kézbesített. Sugár Henrik a jubiliás jelenlévő fiával, Reiter Viktor gyárossal közölte a hitközségi képviselőtestület ama határozatát mely szerint a betegségé miatt hivatala ellátásában akadályozott id. Reiter Mór helyébe iskolaszéki elnöknek választotta meg.

Reiter Béla meghatótt szavakkal fejezte ki köszönetét a hitközségnek az üdvözölését és kijelentette, hogy egész életében önzetlennül dolgozott a köznek anélkül, hogy címet, vagy kitüntetésekét hajszolt volna. Megígérte, hogy kivételes alkalmakkor, erőiből képest, meg fog jelenni a képviselőtestület ülésén.

Reiter Viktor köszönetet mondott megválasztásáért és kijelentette, hogy kötelességének tartja jubiláló édesatyját a közmunkában némileg helyettesíteni.

Ezzel a hitközség háziünnepé véget ért. Reiter Bétát ezen alkalomból számosan felkeresték üdvözléteikkel.

Dr. Stern Mór

— Rendkívül gazdag aranymezőket tártak fel Mandzsuriban. Londonból jelentik: A lapok közlései szerint a mandzsuriai arany-egyedűrség központi hivatala közölte, hogy Shin-Gan közelében rendkívül gazdag aranymezőket tártak fel, amelyeknek értékét a geológusok 300 millió fontra becsülik. Száz-husz főnyi szakértő expedíciót indítottak utba az aranymezőkre.

Takarékossági könyvecskére
Petrol-gázfőzőt, fagyaltgépet, evőeszközt, konyhaedényt, üveget, porcellánt legolcsóbban
Moskovits & Comp. Cluj
(Főpostával szemben)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET
A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma szenzációs kettős műsor: I. Stan és Bran mint szárazadák. II. Arany, főszt.: Hans Albers, Brigitte Helm. Előadások kezdete: Stan és Bran 3.20, 6.20, 9.20. Arany: 4.45, 7.45, 11.45.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
15—17-én két szenzáció egyszerre: I. Tied a dalom, Jan Kiepura, Jenny Jugo. II. Borzalmas éjszaka az elszábadult fenevadak között. Loretta Young, Gene Raimond. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap: Premier!
A sztambuli kémnő. Izgalmas kém-dráma pazar kiállításal és eredeti felvételekkel. Főszerepekben: Mirna Loy, Georg Brent, Lionel Atwill.

SZINKÖR MOZGÓ MŰSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)
Keddől: A revans! Bulldog Drummond detektív kalandjai. Izgalmas filmszenzáció. Főszt.: Ronald Colman, Warner Oland, Loretta Young. Uj Mickey Mauss és színes Sully Simphonie.
Jön! Közkívánatra: Gaál Franciska a Csibiben!

— Elsőrendű Cukrásznö házakhoz ajánlkozik esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepi alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is felvesznek. Str. Dubalariilor 8. Adlerné.

A Go a

Bucuresti, július 16. Ma megemlékeztünk a lefolyásáról és a hézagos kivonatában ujjonnan alakult keresztes programját is. A ma lapok részletesen ismertetésben foglalt új pártmánya sajtó korszakának kezdő napjának emlékére és a vasárnapi cikkben a vasárnapi lefolyásáról. Kiemelik, hogy könnyes szemmel „lélek” minősítette a fuvizont kijelentette, hogy tisztább napját érte Curenul és természetesen és a Porunca Vremii taginek mondják az esneata és a Zorile vizszo nyek egyszerű regim megállapítja, hogy folytatyon „jidan”-ozott, cionalista frázisok között. Cuza beszéde a közbeszólásokkal igyek akit azonban rövid ut halgatóságból.

A pártalapító okm megállapítja, hogy az és beteg, az ugynevez „demokrácia falánk politzása, részben pedig az zódott idegenek módsz destrukciója következt romlás és a lelki öszetől csak ugy lehet megm ha egyetlen táborba töszag mindazon politika meggyőződése a nemzet nek következtében A. ténny Nemzeti Liga főelvian, a nemzeti agrárp rozzák a keresztény ne kitását.

Szemben a liberalizm materializmus felfogása alapján a kereszténység fell állania.
Politikai vonatkozást nok Romániáját akarja írja a program — hogy zet politikai, gazdasági ma minden parazita b dultan nyilatkozhatssék alkalmazását kérjük az és az arányosság elvén ben való alkalmazását. nál. Azt akarjuk, hogy igazságszolgáltatás, kö ektatás az uralkodó ner nek, hogy az állam kor periódusában biztositha érvényesülését. Ezzel k mazni fogjuk az arányo oktatás intézményeire nál.

A kisebbségeket illet tészt teszünk. Vannak:
1. Kisebbségek, amely megalapításának első n illeszkedtek a román köze, azonosították ma nemzet érdekeivel és az csolataikat Románia f garantálja. Ezek száml előlen állami hivatalo nak.

2. Kisebbségek, amely alkotó népek beszivárg az államok határosak illető kisebbségek ki v szágok állandó agitác nyílt revizionista prop a kisebbségek megnyílt centrifugális tendenciá Ezek a kisebbségek b cílokat tölthetnek be é

A Goga-Cuza párt programjába vette a városi tulajdonok kisajátítását

A zsidókat az államra veszedelmes elemnek bélyegzi az új program. „Láttak-e már zsidó mezőgazdát?”

Bucuresti, július 16. Tegnap számunkban megemlékeztünk a Goga-Cuza fúzió lefolyásáról és a távirati jelentés hézagos kivonatában ismertettük az újonnan alakult keresztény nemzeti párt programját is. A ma ideérkező jobboldali lapok részletesen ismertetik a fúzió okmányba foglalt új pártprogramot. A fasiszta sajtó korszakalkotó jelentőségűnek mondja a vasárnapi fúzió tényét, oldalas cikkekben számol be a jasi események lefolyásáról. Kiemelik, hogy Cuza professzor könnyes szemmel „élete legszebb napjának” minősítette a fúzió napját, Goga viszont kijelentette, hogy ő életének „legtisztább” napját érte meg. Az Universt, Carentul és természetesen a Tara Noastra és a Porunca Vremii történelmi jelentőségűnek mondják az eseményeket, a Dimineata és a Zorile viszont beírják az események egyszerű regisztrálásával. Utóbbi megállapítja, hogy míg Cuza beszédében folyton „jidan”-ozott, Goga általános nacionalista frázisok hangoztatására szorított. Cuza beszéde alatt egy fiatal ember közbeszólásokkal igyekezett zavart kelteni, akit azonban rövid uton eltávolítottak a hallgatóságból.

„Az idegenek módszeres destrukciója”

A pártalapító okmány bevezetésében megállapítja, hogy az ország ma kimerült és beteg, az ugynevezett kizsákmányoló demokrácia falánk politikusaiknak kormányzása, részben pedig az országban meghuzódott idegenek módszeresen irányított destrukciója következtében. A gazdasági romlás és a lelki összeomlás veszedelmétől csak úgy lehet megmenteni az országot, ha egyetlen táborba tömörülnek az ország mindazon politikai erői, amelyeknek meggyőződése a nemzeti elvből fakad. Ennek következtében A. C. Cuza, a Keresztény Nemzeti Liga főelnöke és Goga Octavian, a nemzeti agrárpárt elnöke elhatározzák a keresztény nemzeti párt megalakítását.

Szemben a liberalizmus és a marxista materializmus felfogásával, a román állam alapján a kereszténység szellemi elvének kell állania.

Politikai vonatkozásban a párt a románok Romániáját akarja. „Azt akarjuk — írja a program — hogy az uralkodó nemzet politikai, gazdasági és kulturális uralma minden parazita befolyástól felszabadultan nyilatkozhatssék meg. A nemzeti elv alkalmazását kérjük az állami funkciókban és az arányosság elvének etnikai értelemben való alkalmazását a magánvállalatoknál. Azt akarjuk, hogy a nemzeti hadsereg igazságszolgáltatás, közigazgatás és közoktatás az uralkodó nemzet kezében legyenek, hogy az állam konszolidálásának első periódusában biztosíthassuk a nemzeti elv érvényesülését. Ezzel kapcsolatosan alkalmazni fogjuk az arányosság elvét a felsőbb oktatás intézményeire való beirratkozásánál.

Háromféle kisebbségek

A kisebbségeket illetően megkülönböztetést teszünk. Vannak:

1. Kisebbségek, amelyek a mai Románia megalapításának első napjától kezdve beilleszkedtek a román állameszme keretei közé, azonosították magukat az uralkodó nemzet érdekeivel és az államhoz való kapcsolataikat Románia földrajzi helyzete is garantálja. Ezek számáruyuknak megfelelően állami hivatalokat is elfoglalhatnak.

2. Kisebbségek, amelyek nemzeti államot alkotó népek beszivárgásai. Minthogy ezek az államok határosak Romániával és az illető kisebbségek ki vannak téve ezen országok állandó agitációinak, kormányaik nyílt revizionista propagandájának, ezek a kisebbségek megnyilatkozásaikban még centrifugális tendenciákat képviselnek.

Ezek a kisebbségek bizonyos állami funkciókat tölthetnek be és a szabadfoglalkoz-

ásokban, a kereskedelemben és az iparban számáruyuknak megfelelően helyezkedhetnek el.

3. „A zsidó elem, ősi területenkivüli ösztönei, tulságosan friss állampolgárságra folytán, valamint azon államokkal való kontaktusból kifolyólag, amelyekhez eddig tartozott, bomlasztó, az állami konszolidálással ellentétes jellegű képvisel. Vele szemben a román államnak kötelessége megvédeni államszervezetét és a román munkát.

Allampolgárságok revíziója

Akarjuk az összes, visszaélések útján az országba került idegenek születési helyeikre való visszaküldését, amennyiben ezek a békeszerződések értelmében nem állampolgárok és nem tudják ittlétüket valamely államrezonnal igazolni.

Akarjuk, hogy rvízió alá vegyék mindazoknak állampolgárságát, akik a békeszerződések aláírása után jöttek az országba.

A program ezután a parasztság élet-színvonalának emelését sürgeti. Ami a munkásságot illeti, ezt el kell téríteni az osztályharc eltévelyedésétől és vissza kell hozni a nemzet összességébe. Gazdasági vonatkozásban a mezőgazdaság elsőbbségét hirdeti a program, a román nemzeti tőke érvényesülését az iparban, és az összes, az ugynevezett kizsákmányoló nemzeti iparnak nyújtott védőintézkedések megszüntetését. Takarékosági okokból követeli a program a minisztériumok és alminisztériumok számának csökkentését.

A falusi és városi kisajátítás

Követeli a program a falusi és városi kisajátítást, „nemzeti hasznossági szempontok” alapján, románok kolonizálását

az ország fontosabb pontjain és a városok romanizálását.

Az új párt vezetőségét illetően az alapítóokmány a következőképpen intézkedik:

Az új párt vezetősége

A. C. Cuza, mint főelnök, a párt általános irányelveinek betartása fölött őrködik. Elnököl a pártkongresszusokon, gyűléseken és a pártvezetőség ülésein. Minden a pártot érintő kérdésben Cuza és Goga közös megegyezéssel határoznak. Ugyancsak közös megegyezéssel határoznak a pártból való kizárások fölött. Goga Octavian dolga lesz, hogy a pártot a Koronával való közvetlen kapcsolataiban képviselje és a többi pártot vezetővel tárgyaljon, állandóan informálva a főelnököt a kezdeményezésekről s a tárgyalások eredményeiről.

Az antiszemita liga ifjúsági szervezete megőrzi a LANC nevet. Tagjait „lándzsásoknak” nevezik, élükön Nichifor Crainic áll. A pártnak nem lehet tagja olyasvalaki, aki titkos egyesületekhez tartozik.

Dr. Kohn Cuza asztalánál

Az alapító okmányt felolvasták a délelőtti ünnepségeket követő banketten, melyen az összes cuzista és gogista előkelőségek résztvettek, kivéve Robut, aki éppen a németországi nácioknál van látogatásban és Vasilescu Valjant, aki állítólag demonstratív maradt távol ettől a megnyilatkozástól. Résztvett viszont a banketten — a Tara Noastra feljegyzései szerint — egy dr. Robert Kohn nevű ur is, nyilván volt gogista, hogy mit keresett dr. Kohn Cuza asztalánál, azt nyilván nehéz volna megfejtetni.

A délutáni gyűlésen Cuza és Goga be-

széltek. Cuza, miután kijelentette, hogy élete legszebb napját érte meg, a falusi és városi kisajátítás fontosságára hívta fel a jelenlévőket. A kisajátítás után még mindig egész vidékek vannak zsidó kézen. Kisajátítottuk a román tulajdonosokat, ki fogjuk sajátítani az idegeneket is. Kiveszszük ezeket a földeket a zsidók kezéből és a parasztnak adjuk. A második kisajátítás a városi lesz. A városokat előzőnlötték az idegenek. Ki fogjuk sajátítani a házakat, hogy megerősítsük a román elemet. A kereskedelem és ipar román kezekben kell, hogy legyen. Románia ezen az uton a románoké lesz. Az ország azoké kell, hogy legyen, akik megdolgozzák a földet és megvédik azt. Látták-e már, hogy az idegenek vérükkel védtek volna az ország határait? Hazafiasságot láttak az idegenektől? Láttak zsidó mezőgazdákat? Nem fogjuk engedni, hogy ez az ország az idegeneké legyen.

Goga általában beszélt az idegenek ellen, anélkül, hogy a zsidókat szükségesnek tartotta volna kiemelni. Ami Vaidát illeti, kijelentette, hogy sem ő, sem Cuza nem fognak hiúsági szempontokból akadályt emelni az elé, hogy Vaida ebben a pártban az öt megillető helyet foglalja el.

Bucuresti első kerületi rendőrkesztoránál házkutatást tartottak a belga textilgyár ellen elkövetett devizacsalás ügyében

Calatorescu ezredes biztosította a belgákat a két szélhámos megbízhatóságáról?

Bucuresti, július 16. (Az Uj Kelet tud.) A belga textilgyár kárára elkövetett deviza csalás ügyének újabb szenzációja, hogy az éjszaka folyamán a vizsgálóbíró és főügyész házkutatást tartott Calatorescu ezredes Bucurest elsőkerületi kesztoránál lakásán. A házkutatásnál jelen volt Stoeneescu, a fővárosi rendőrprefektúra igazgatója is. A házkutatás eredményét nem hozták még nyilvánosságra. Calatorescut délelőtt 10 órakor kihallgatták az ügyészségen és a Tempo értesülése szerint ma le-

is fogják tartóztatni. Bünrészességgel vádolják és állítólag ő biztosította volna a belgákat a két szélhámos szavahihetőségéről.

A hatóságok és a sziguranca folytatják a nyomozást a devizacsalás ügyében. A vizsgálóbíró ma kiadja a vizsgálati fogság elrendeléséről szóló végzést Constantin Vasilescu és Paul Nacht ellen, akik a csalást elkövetették és esetleges büntársaik ellen is.

Teljes lehetetlenség változásról beszélni Románia külpolitikai orientációjában

„A kisantant egysége erősebb, mint valaha” — mondotta Titulescu külföldre utazása előtt

Sinaia, július 16. Titulescu külügyminiszter Savel Radulescu alminiszter kíséretében hétfőn este külföldre utazott. Savel Radulescu Franciaországban fogja szabadságát eltölteni. A pályaudvaron a külügyminisztérium főbb tisztviselői, nagyszámu újságíró, élükön Ion Dragu sajtóigazgatóval és Alexandru Hurtiggal, a Rador igazgatójával, jelentek meg az elutazásnál. A sajtó képviselői a következő kérdést intézték Titulescuhoz:

— Megelégedve utazik el az országból?
— Nagyon. A nemzetközi helyzet talán zavaros, de a kisantant és Balkán-szövetség helyzete minden eshetőséggel szemben a lehető legbiztosabb. A sinaiai megbeszélések lehetővé tették számomra annak újabb megállapítását, hogy jugoszláv szövetségünk-

kel teljesen azonos az álláspontunk. S miután Benes is, akit állandóan tájékoztattunk tárgyalásainkról, ugyanezt a véleményt fejezte ki, állíthatom, hogy a kisantant egysége teljesebb, mint valaha.

— Az a tény, hogy Maximos vállalta a görög külügyi tárcát, a legfőbb biztosítéka annak, hogy a legutóbbi bucuresti Balkán-konferencia határozatait a Balkán-államok szoros együttműködésének szellemében fogják végrehajtani.

— Ha így állnak a dolgok, miniszter ur, mivel magyarázható a sinaiai találkozás előtt megjelent sajtóhírek Románia és szövetségeseinek új külpolitikai orientációjáról? — kérdezték az újságírók.

— Ezek a hírek nemzeti egységünk ellen-ségeinek propagandájára vezethetők vissza.

Változás a mi külpolitikai orientációnkban? Ez teljességgel lehetetlen. Aki ilyen változásról beszél, az nem gondolkozik komolyan a problémáról.

— A mi külpolitikánk lényegében nemzeti politika, amelynek alapja mindenekelőtt területi integritásunk megőrzése. Mi nem folytatunk külpolitikát, amely bárki ellen is irányulna. Románia különbség nélkül az összes államok barátságát óhajtja és hajlandó közeledni mindazokhoz, amelyek esz-közleikkel határaink és szövetségeseink határainak megőrzésében közreműködni hajlandók.

— A mi devizánk: Románia és a béke mindenekelőtt!

— Ezért kijelenthetem Önöknek, hogy nem a jelenlegi külpolitikai irány megváltozásának lesznek tanúi, hanem az eddigi külpolitika minden irányban való továbbfejlődésének — fejezte be Titulescu kijelentéseit.

Rosszabbodott Kuk palesztinai főrabbi állapota

Jeruzsálem, július 16. Kuk főrabbi állapotában rosszabbodás állott be. Tegnap Jeruzsálembé érkezett Desatti párizsi orvosprofesszor is, aki Zondek professzorral együtt látja el a nagy beteg kezelését.

A kormány megbízásából tegnap megjelent a szenátorumban a jeruzsálemi kerületi kormányzó és a főkormányzó jókívánságait tolmácsolta a betegnek.

— Von Ribbentrop lakásán fogadóestélyt rendezett a Berlinben tartózkodó angol fronttharcos kiküldöttek tiszteletére. Berlinből jelentik: A birodalmi fővárosban tartózkodó angol fronttharcos kiküldöttek az Unter den Lindenen megkoszorúzták a hősi emlékművet. Oberlindower, a hadirokkantak birodalmi szövetségének vezetője villásreggelit adott az angol fronttharcosok tiszteletére, akiket déiben Hitler is audiencián fogadott. Este von Ribbentrop lakásán fogadóestélyt rendezett az angol fronttharcos kiküldöttek tiszteletére, amelyen a birodalmi miniszterek közül megjelentek Hess, a kancellár helyettese, Frick, von Blomberg és Selde.

a salumarei hitközségénél

60 éves vezetője

16. Csak kevés halandószerencse, hogy töretlen életküzdelmeket hozzon altruista kötelesség és a közösség iránt. Ezek közé tartozik Reiter nagykereskedő, az országmert kereskedő szakter Mór bankigazgató és felesége. — az ort. izr. a bibliai pátriárkák közt, minden tekintet-kortársainak.

hitközség ügyének is

széki vezetőségi tag

Dr. Stern Mór

ag aranyezőket tártak

SPORT

Országos proklamációt bocsátott ki az erdélyi zsidó Makabi szervezet

Cluj, július 16. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi zsidó sportegyesületek oradeai konferenciája egy országos proklamációt kibocsátás határozta el. A határozat szerint a proklamációt megküldik a zsidó sportegyesületek székhelyein levő összes zsidó családoknak, megküldik a zsidó iskoláknak, intézményeknek, azzal a kéréssel, hogy ezek a maguk körében belülről ismertessék a Makabi célkitűzéseit és hasannak oda, hogy az iskolákban a gyermekeknek fogalmuk legyen a zsidó sport fontosságáról és öket a sportolásra buzdítsák egyrészt, másrészt viszont az intézmények és páholyok a maguk körében belülről tagjaikat erkölcsi és anyagi támogatásra serkentessék.

A proklamáció, amelynek kikészítése az egész országban megkezdődött, a következőket tartalmazza:

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Az erdélyi zsidó sportegyesületek oradeai konferenciája új korszakot nyitott országos zsidó sportéletében. Határozta el, hogy a Makabi világmegmozgalmat egészé alatt újraszervezi a zsidó sportegyesületeket, amelyeknek feladata és hivatása lesz, hogy a zsidó nép lelki és testi újraszülésének folyamatába bevonják a zsidóság széles rétegét.

A zsidó nép történelmének egyik legválságosabb korszakát éljük. Sötét felhők tornyosulnak a zsidó sors horizontján. Azokkal a nagy megpróbáltatásokkal szemben, amelyek a zsidóságra várnak, elengedhetetlenül szükség van arra, hogy a zsidó népet egészét egészen fizikailag, gazdasági és társadalmi strukturájában átrétegezzük, másrészt pedig arra, hogy lelkiileg és fizikailag megacélozza előkészítsük a produktív életre, amely különösképpen az ifjú generációra az épülő zsidó otthonban vár.

A Makabi egyesületek nemcsak a testedzés és sportnevelés útján szolgálják ezt a célt: halálképző hadsárga-telepeket is állítottak fel, amelyek már a produktív életre készítik elő a sportegyesületekben lelkileg és testileg megedzett ifjúságot. A Makabi illetékes szervei gondoskodnak arról is, hogy a hadsárgát eredményesen végző és megfelelő felkészültséggel rendelkező ifjak bevándorlási engedélyt is kapjanak.

Ennek a törekvésnek a szolgáltatásába kívánunk állítani az erdélyi zsidó sportegyesületek is kiterjesztve a sportnevelés testedző és jellemet acélozó áldását a nép minél szélesebb rétegeire. Az erdélyi zsidó sportegyesületek ezután fordulnak országos zsidó társadalmához, mindenekelőtt is pedig a szülőkhöz, tegyék lehetővé gyermekük számára, hogy részesei legyenek a nagy lelki és fizikai regenerációnak, amelyre ifjúságunknak jelene és jövője szempontjából egyaránt oly nagy szüksége van. Minden zsidó gyermek sorakozzék fel a Makabi zászló alá és minden zsidó szülő érezze kötelességének, hogy ezt a mozgalmat, amely gyermekeink jobb jövőjét készíti elő, minden erejével támogassa.

Az erdélyi zsidó Makabi szervezet meglehetősen hamar fordult a zsidó társadalomhoz, kérve, hogy a szervezeti akcióval egyidejűleg beindított gyűjtőakciót, amely a sportegyesületeknek tornateremmel és tornaszerekkel való ellátását célozza, adományaival segítse sikerre.

Zsidó testvér! Időzzél!

Az erdélyi zsidó Makabi szervezet.

Ma délután 6 órakor Venus-Romania

Cluj, július 16. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután 6 órakor általános érdeklődésre számot tartó nemzetbajnoki mérkőzés lesz a cluji sporttelegen. A Nemzeti Bajnokság védője, a bucaresti Venus azzal a kéréssel fordult a Romania vezetőségéhez, hogy az eredetileg jövő vasárnapra kitűzött bajnoki találkozót mára hozzák előre. A Romania vezetősége tekintettel a csapat jó formájára, elfogadta a bajnokságot ajánlást.

Ugy a Venus, mint a Romania vasárnap igen jó formát áruáltak el, a két együttes mai találkozása tehát igen jó sportot ígér. A mérkőzés délután pontosan 6 órakor kezdődik, a csapatok vasárnap győztes fellépéseikkel veszik fel a küzdelmet.

A prágai Haggibbor megnyerte Csehszlovákia vízipólóbajnokságát

Prágából jelentik: Csehszlovákia vízipólóbajnokságát a prágai Haggibbor csapat nyerte. A zsidó csapat a baranovi stadionban megtartott döntőt a CPK együttesét 2:1 (2:0) arányban győzte le.

A Nemzeti Bajnokság jövő évi küzdelme úgy az A), mint a B) csoportokban szeptember 8-án veszi kezdetét.

Paneth Farkas Haggibbor megnyerte Bucaresti asztalitenisz kupáját. Bucarestből jelentik: Tegnap fejezték be a Bucaresti által felajánlott asztalitenisz kupaversenyt,

amelyet a Haggibbor válogatott asztaliteniszeseje, Paneth Farkas nyert meg. A verseny tízes döntőjében egy haggibborista, öt makabista, két Aurora és két Orpheus versenyző foglalt helyet. Paneth a döntőben szettvesztés nélkül lett első, a verseny után a szövetség alelnöke szép beszéd kíséretében adta át az értékes ezüstkupát.

A KMSC birkozóvárosok szeptember 7-én Cluj-Bucaresti városközi birkozóversenyt rendez. A cluji munkásbirkózók az érdekes versenyre szorgalmasan készülnek. A KMSC július 20-án, szombaton este 9 órai kezdettel az Építőmunkás-otthon nagytermében bemutatást rendez. Beléptidj nincs, adományokat azonban elfogadnak.

KÖZGAZDASÁG

Életbelépett a Banca Nationala és a tel-avivi Anglo-Palestine Bank közötti megállapodás

A tel-avivi bank inkasszája a romániai exportőrök követeléseit

Bucaresti, július 16. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala a következő utasítást küldötte fiókjához:

„Tudomásukra adjuk, hogy a Banca Nationala és az Anglo-Palestine Bank között létrejött megállapodás értelmében a romániai exportőrök kötelesek az autorizált pénzügyintézetek útján a román jegybankhoz benyújtani inkasszó végett a Palesztinába kivicadó árúik exportokmányait.

„Fenti megállapodásból következik tehát: „1. Hogy azok az exportőrök, akik saját maguk inkasszáják a kivitt áru ellenértékét, kötelesek palesztinai adósaikat utasítani, hogy az export teljes ellenértékét, minden levonás nélkül, a Banca Nationala számlájára javára, közvetlenül az Anglo-Palestine bankhoz fizessék.

Katasztrófiáisan zuhan a szeszfogyasztás

A szeszfogyasztásból származó jövedelem visszaesése komolyan aggasztja a pénzügyi kormányt. A szeszfogyasztás csökkenésére jellemző az alábbi hivatalos kimutatás, amely ezt a fogyatást a múlt év megfelelő időszakával hasonlítja össze:

	1934 év	1935 év
Január	162 vagon	59 vagon
Február	136 vagon	62 vagon
Március	133 vagon	86 vagon
Április	175 vagon	80 vagon
Május	159 vagon	69 vagon
Június	107 vagon	77 vagon

A szeszfogyasztás visszaesését szakkörök elsősorban annak tulajdonítják, hogy a monopóli az eladási árat 1934 júniusában 85 lejről 100 lejre emelte.

Intézkedés a cukorfogyasztás fokozására

Bucaresti, július 16. A belföldi cukorárutás fokozása érdekében a pénzügyminiszter javasolta a cukorhivatalknak, hogy bocsássa- nak árusításra 100, 150, 200 és 250 gramos csomagolásban cukrot. Együttal közbenjárt a detailleárusítók jutalékának felemelése végett is. A miniszter ezekért az engedelményekért hajlandó lesz állítani a cukorilletéket megfelelő arányban. A miniszter meg van győződve, hogy az eszközölköző intézkedések emelni fogják a cukorfogyasztást és így a kincstárt a nagyobb forgalom révén nem fogja károsodás érni.

Adóbon helyett csak kölcsönkötvényt kaphatnak az igényjogosultak

Bucaresti, július 16. A pénzügyminiszter tudomására hozza mindazoknak, akik az államal szemben fennálló követeléseiknek adóbonokban való kifizetésért kérték, hogy a jelenlegi törvény szerint kötelesek követeléseiket a B) kibocsátású belső kölcsönre lejegyezni. Az amortizációs pénztár nem fog többé új adóbonokat kibocsátani.

5 százalékos tolerancia a vámárúknál. Az új behozatali engedélyknél az engedélyezett áru értéke is fel van tüntetve. A vámhivatalkokhoz érkezett rendelet szerint ezen értékeknel 5 százalékos toleranciát engedélyeznek.

A nemzetközi teniszbajnokság tegnapi eredményei: Férfi páros elődöntők: Réti-Hamburger győz Wittmann-Tarlowski lennyel ellen 6:1, 6:3, 6:3. Brosch-Haberl osztrák győz Csernoch-Kosek csehszlovák ellen 6:3, 6:8, 6:4. A döntőben a román Réti-Hamburger pár győz a Haberl-Brosch pár ellen 6:1, 6:4, 4:6, 3:6, 6:2 arányban. A női párosban a Wolf-Sobotka pár győzött a Volkmer-Caracostea pár ellen 8:6, 6:8, 6:4 arányban. A vegyes páros döntőjében a Brosch-Somogyi Klára pár megverte a Haberl-Wolf párt 10:8, w. o. A férfi egyesben Tarlowski a döntőbe jutott, a másik szárnyn Csernoch és Wittmann ma játszzák az elődöntőt.

HÍRDETÉS AZ ÜZLET LELKE; HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

4 és félmilliárd lej értékű devizát utalt ki a Banca Nationala hét hónap alatt. Egy bucaresti közgazdasági szaklapban pár nappal ezelőtt oly értelemű hírt látott napvilágot, hogy a Banca Nationala novemberi kezdődőleg júniusig mindössze 150 millió lej értékű devizát bocsátott az importőrök rendelkezésére. Ezzel a hírrel kapcsolatban a jegybank cáfolatot adott ki, mely szerint a Banca Nationala november-június hónapok folyamán nem kevesebb, mint 4,424 millió lej értékű devizával alimentálta a romániai importot.

A cselédbejelentések ellenőrzése. A betegségyelőző pénztár a háztartási alkalmazottak bejelentése ellenőrzésének fokozására az ellenőröknek minden fölött jegyzőkönyv után, amelyben a munkáltató mulasztását tüntetik fel, prémiumot ad. A fölött jegyzőkönyvek alapján a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója rója ki a büntetést, melynek megállapítása előtt a munkáltató meghallgatható. Az igazgató által kiírt büntetés ellen fellebbezésnek helye nincs.

Hírek a vlahujai vasművek eladásáról. A vlahujai vasművek közeli eladásáról ismét hírek terjedtek el. Ez a kombináció először akkor merült fel, amidőn a Kronstädter Allgemeine Sparkasse a vasművek részvényamajoritását átvette. Az újabb verziók szerint egy brasovi nagyiparos folytat tárgyalásokat a részvény többség megvételére érdekében. Ezt az értesülést alátámasztják azok a megbeszélések, amelyek a szóbanforgó nagyiparos folytát a vlahujai vasművek kisebbségi részvényeseivel, ezek érdekeltségeinek átvétele tárgyában.

Raktárhelyiségek után nem kell taxa locativa-t fizetni. A városi hatóságok a taxa locativa illetékek rendszerint oly raktárhelyiségekre is kivetették, ahol az árukat csak berakozzák, anélkül, hogy ott kereskedelmi forgalmat, tevékenységet bonyolítanak le. Egy konkrét eset kapcsán a cluji törvényszék III. szekciója egy bucaresti táblai ítéletre támaszkodva, kimondotta, hogy csak azon helyiségek után fizetendő taxa locativa, ahol kereskedelmi, vagy ipari vállalat árualadási eszközöl.

Szabályozták a cluji fűszer- és élelmiszer-üzletek alkalmazottainak munkaidőjét. A cluji kereskedelmi alkalmazottak szervezeteinek kezdeményezésére a munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy a fűszer- és élelmiszer-üzletek alkalmazottai reggel 7 óra előtt nem állhatnak munkába. Ha az alkalmazott ezt a rendeletet megszegi, úgy őt, mint a munkáltatót megbüntetik. A munkaügyi minisztérium eme rendelete csak Cluj város területére vonatkozik.

Ma nagy MARADÉKVÁSÁR SELYMEKBEN GALLIA-nál CLUJ, STR. GEN. NECULCEA 2. RENNER-PALOTA

Az adókvéto bizottságok kötelesek a hárszerződést igazoló okiratul elfogadni. A bucaresti itélőtábla 62-1935 számú döntésében kimondotta, hogy az adófelbebeszési bizottságok kötelesek az adómegállapításnál a hárs- és üzletbér-szerződést igazoló okiratul elfogadni, illetve a szerződés elutasítását indokolni tartoznak. A táblai ítélet szerint ezen okiratok indokolás nélkül visszautasítása törvénysértést jelent.

Tompa Béla távozik Erdélyből. Az erdélyi színészet egyik legkiválóbbja, Tompa Béla távozik Erdélyből. Tizenöt év óta győnyörködötté kvételes tehetségével ez a nagyszerű művész Erdély, főleg Cluj közönségét. Minden alakítása egy igaz eredetiség bélyegét viselte magán. Minden évben új volt, fejlődésének vonala egységes, művésze egyre keményültebb. Sajnálni fogjuk őt, mert élményt jelentett minden szereplése. Tompa Béla Budapestre költözik és a Belvárosi Színházhoz szerződött, dr Bárdos Artur színházához, amely művészi tekintetben tudvalevőleg mindig vezetett a magyar főváros színházai között. Tompa Béla az utóbbi hetekben Békeffi László turnéján működött közre. Mielőtt Clujról távozna, bucsuzást fog tartani, amelynek régi, kedves szerepeinek reminiscenciáival fog elbúcsuzni attól a közönségtől, amelyet a művésze annyira szeretett. Az előadást augusztus elején tartja meg.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönre egy szö 2 lej, vasnaponként 1 lej. Legtöbb apróhirdetés 30 lej. Alkalmazottaknak 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelentéseket csak egy továbbítunk, az elsőhöz képesti mellékelve van.

Házasságot biztos eredménnyel közvetlen a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 118.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradék férfiszöveteket féligyeny kaphat Partia üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Kiadó azonnalra vagy aug. 1-re elegánsan berendezett 2 szemes háló és szalon, vagy háló és uriszoba. Fürdőszoba és azonkívül minden komforttal felszerelt igazán kényelmes lakosztály. Megtekinthető délelőtt 10-11, délután 2-5-ig. Cim: Str. Saguna 20, I. em., ajtó 2.

Két szoba konyha mellékkeliségekkel Calea Traian 55 alatt kiadó. Értekezni Str. Bratianu 45. Ugyanott egy Singer varrógép eladó.

Keresünk második gimnázista és harmadik elemista kislányaink mellé románul, németül perfektil tudó nevelőt, ki szabad óráiban a háztartásban is segédkezne. Cim a kiadóban.

Üzletszerző előnyös feltételekkel előkelő biztosító társulatnál felvétetik. Ajánlkozások „Szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Diplomás tanárnő vidéken magántanulókat előkészítését vállalja iskolaszertien szervezett csoportokban. „Tanárnő” jellegre a kiadóba.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Tasilor 9.

Kiadó vasut mellett két szoba konyha, elő- és fürdőszoba, üveges verandával. Értekezni „Regina” cég, P. Mihai Viteazul 9.

Kiadó kétszer egy szoba konyha, speiz augusztus hó 1-re. Gh. Baritiu 14.

Ajuzozó gép, majdnem új, olcsón eladó. Terkeltaub M. Oradea, P. Mihai Viteazul 5.

Zsidó h

Sándor falu szegény

Jeruzsálem, július 16. meghívására a jeruzsálemi expeditió rendezett Kertani erdőviszonyok tanulmányozást az expedició egyik tagjával.

Kurdisztán kis és nagyvárosaiban egyaránt találunk nadragáikkal és turbánokkal. Hezen lehet őket megkérdezni szülőtt kurdoktól. Csak a kurdok, amikor beszélni kezdenek, széd nyomán ugyanis a nyelvük a külső jellegű zsidók is ugyanazokkal kezdődnek, ugyanazokat az igéket és ugyanazokkal a gondolatokat a világ többi zsidó kereskedők, bazárarúszói.

Azonban egészen más Sándor nevű zsidó falu van a kurd hegyek tövében, mely külsejében alig különbözik a kurd falvaktól. A kis falu messziről látható, amin haladunk. Csak a környező gyümölcsültetvények és csábitóan. A házak kicsi és nagy területek. A házak kicsek és agyagból vannak dalukon kis veranda vagy fák árnyékolnak be. A házak lépcső vagy létra nyak nyáron. A ház bennből áll és itt zajlik az élet a chacham, a község vezetői valamivel előkelőbb háza nagy vendégszoba található, a többi házak helye.

Amint belépünk a falu felé találkozunk, akik a falu vezetői. Kérdésünkre: „Jelöljétek meg nyomban eljöttüket és félénken kitérőleg beszélnek, hogy ez a falu más, mint amint én a faluban részesültünk. Amikor zsidó megmutatja, hogy zsidó lenni megőrül nekünk, ban előbb a bizalmatlanságot, ez azonban lassan er...

Egy takács házába kerülünk. Tőle tudjuk a chacham házához. A chacham és tiszteletré méltó zsidó vezető. A házban a nagy üvegablakokba kisérő agyagszólamokba ültetett a „shamash”, aki a zsidó szék, megérkezés néhány órával a beszélgetés közötti beszélnek héberül, köztük a kurdok között arabul, vagy beszélnek a falu lakói. A kurdok felől érdeklődünk. A kurdok a kurdok közötti beszélnek a falu lakói. A kurdok felől érdeklődünk.

Az erdélyi zsidó sportegyesületek oradeai konferenciája új korszakot nyitott országos zsidó sportéletében. Határozta el, hogy a Makabi világmegmozgalmat egészé alatt újraszervezi a zsidó sportegyesületeket, amelyeknek feladata és hivatása lesz, hogy a zsidó népet egészét egészen fizikailag, gazdasági és társadalmi strukturájában átrétegezzük, másrészt pedig arra, hogy lelkiileg és fizikailag megacélozza előkészítsük a produktív életre, amely különösképpen az ifjú generációra az épülő zsidó otthonban vár.

Az erdélyi zsidó Makabi szervezet meglehetősen hamar fordult a zsidó társadalomhoz, kérve, hogy a szervezeti akcióval egyidejűleg beindított gyűjtőakciót, amely a sportegyesületeknek tornateremmel és tornaszerekkel való ellátását célozza, adományaival segítse sikerre.

Az erdélyi zsidó Makabi szervezet meglehetősen hamar fordult a zsidó társadalomhoz, kérve, hogy a szervezeti akcióval egyidejűleg beindított gyűjtőakciót, amely a sportegyesületeknek tornateremmel és tornaszerekkel való ellátását célozza, adományaival segítse sikerre.

Zsidó falu a kurdisztán hegyek tövében

Sándor falu szegény zsidói, akiknek évezredek mezőgazdasági tradíciójuk van és Palesztinába vágyakoznak

Jeruzsálem, július 16. Az iraki kormány meghívására a jeruzsálemi héber egyetem expedíciót rendezett Kurdisztánba az ottani erdőviszonyok tanulmányozása céljából. Az iraki Kurdisztánban élő zsidókról az expedíció egyik tagja az alábbiakban számol be:

Kurdisztán kis és nagy városaiban, falvaiban egyaránt találunk zsidókat. Széles nadrágokkal és turbános viseletükkel nehezen lehet őket megkülönböztetni a benschülött kurdoktól. Csak akkor ismersz rájuk, amikor beszélni kezdesz velük. A beszéd nyomán ugyanis lassan háttérbe szorulnak a külső jellegzetességek. Ezek a zsidók is ugyanazokkal az imákkal fohászkodnak, ugyanazokat az ünnepeket ünneplik és ugyanazokkal a gondokkal küzdenek, mint a világ többi zsidói. Kisiparosok, kereskedők, bazárarúsok és házalók.

Sándor falu zsidói

Azonban egészen más világ tárult elénk Sándor nevű zsidó faluban. Nínivek után, a kurd hegyek tövében kis falu látható, mely külsejében alig különbözik a többi kurd falvaktól. A kis lapos házak már messziről láthatók, amint a mezei uton haladunk. Csak a környéki szőlőhegyek, gyümölcsültetvények és mezők hatnak csábítóan. A házak kicsinyek, egyszobásak és agyagból vannak építve. Egyik oldalukon kis veranda van, melyet lombos fák árnyékolnak be. A házak lapos tetőzetére lépcső vagy létra vezet fel. Itt aluszak nyáron. A ház bennseje egy helyiségből áll és itt zajlik le az egész élet. Csak a chacham, a község vezetője rendelkezik valamivel előkelőbb házzal. Az ő házában nagy vendégszoba található, mely különbözik a többi házak helyiségeitől.

Amint belépünk a faluba, néhány emberrel találkozunk, akik teheneiket viszik itatni. Kérdésünkre: „Jehudim?” igennel felelnek de nyomban el is fordítják tekintetüket és félénken kitérnek. Csakhamar észrevetjük, hogy ez a fogadtatás egészen más, mint aminőben a többi kurd zsidónál részesültünk. Amikor a városi kurd zsidó megtudta, hogy zsidók vagyunk, végtelenül megörült nekünk. Itt Sándor faluban előbb a bizalmatlanság fogad bennünket, ez azonban lassan enyhül.

A chacham házában

Egy takács házába kerülünk, aki verandáján dolgozik. Tőle tudjuk meg az utat a chacham házához. A chacham igen idős és tiszteletre méltó zsidó, aki udvariasan fogad szobájába kísér bennünket, ahol agyagszékelyekkel ültet minket. Miután a „shamash”, aki a zsinagóga gondját viseli, megérkezik néhány társával, megindul a beszélgetés közöttünk. Csak hárman beszélnek héberül, köztük a shamash. Maguk között arabul, vagy arameus nyelven beszélnek a falu lakói. Életük, munkájuk, stb. felől érdeklődünk. A chacham azonban, akit egy héberül beszélő kurd tolmácsol, nagyon óvatosságot tanúsít. Ha valamelyik bővebb felvilágosítást akar adni, közbeszól. Lassan mi is rájöttünk arra, tulajdonképpen miért is olyan tartózkodó ez a nép, s különösen a chacham és mi a magyarázata ennek az elővigyázatosságnak az idegenekkel szemben. Mi európai öltözetben jövünk. Kurdisztán katonák kísérik utjainkon, olyan vidéken, ahol nemrég véres harcok dultak az assyrok és a kurdok között és hajszálon mulott, hogy a sandori zsidók is áldozatul essenek e harcban. Talán mi idegenek nem is vagyunk zsidók? Hátha csak kémek vagyunk? Csak lassan enyhül a bizalmatlanság irányunkban. Amikor végül tényleg elhiszik, hogy zsidók vagyunk és meggyőződnek jó szándékainkról, egyszeribe kitör az öröm és végtelenül szívesen fogadnak. Egyre-másra teszik fel a kérdéseket Palesztinára vonatkozólag. Ismerjük ezt a földet vagy azt a rokont Jeruzsálemben? Hogyan élnek a zsidó Erec Jisráélben? Hogyan lehet oda eljutni?

Végigjárjuk a falut. A shamash vezet bennünket, aki tud héberül. Megnézzük a takácsok kunyhóit, hol asszonyok ülnek a szövőszekeken és primitív kendőket szövik. Az asszonyok — miként a kurdok és arabok asszonyai — itt is félénkek. Alig engedik megnézni magukat, fényképezésről szó sem lehet.

Ezúfan megtekinttük a jól gondozott gyümölcskerteket, a szőlőhegyeket és a zsidó paratok mezőit. Ugyanis parasztlakókat látunk a zsidó falu háromnegyedét. De majdnem mindenütt nagy szegénységet látunk. A házak — ahogy most közelebbről megnézzük — szegényebbek és kisebbek, mint a kurd falvaké általában.

A temetőben

A temetőbe is ellátogattunk. És itt, ahol a falu hagyománya nyugszik, egyre beszédesebb lesz a kisérőnk és sok érdekes dolgot tudunk meg tőle.

Sándor faluban csak zsidók laknak. Emberemlékezet óta így volt ez. Egész Kurdisztánban Sándoron kívül csak egy zsidó falu van még. A falu lakói földműveléssel foglalkoznak. Ez a tiszta zsidó falu — amint a régi sirkövek és a zsinagóga is mutatja — sok évszázad óta áll fenn és talán évezredek, megszakítás nélküli mezőgazdasági tradíciót tud felmutatni. Itt

10.700 méterre emelkedett egy brasovi repülőfőhadnagy

Bucuresti, július 16. Papan főhadnagy ma délután 12 órakor rekordjavítási kísérletet tett Brasovban az IAR repülőterén. A főhadnagy 10 perc alatt 6000 méter magasságra emelkedett, majd 8500 méterig jutott el. Itt egyik oxigénkészülék felmondta a szolgálatot, úgyhogy Papanat szédülés fogta el, mire 1000 méterrel lejjebb szállt, működésbe hozta a második oxigénapparátust és ismét feljebb emelkedett és 10.700 méterig jutott el. Ebben a pillanatban a rendkívüli

hideg következtében az oxigén sűrűsödni kezdett, Papanak nem volt oxigéne, ismét rosszul lett fogta el és hirtelen lefelé irányította a gépet, majd 8000 méterről ismét ura lett önmagának és normális körülmények között leszállt. A repülőterén jelen voltak Stoicescu tábornok, aviatikai főparancsnok, Bazu Cantacuzino, a kiváló pilóta, Papan felesége és Veron ügyvéd, a királyi Aeroklub delegátusa, aki hivatva volt a magasságjelző készüléket ellenőrizni.

Husznapi elzárásra ítélték az Universul timisoarei tudósítóját, aki inzultált egy ügyvédet

A Bottez-Chiulescu-botrány epilógusa

Timisoara, július 16. Néhány héttel ezelőtt kinos botrány tört ki a timisoarei törvényszéken Chiulescu Sever, az „Universul” timisoarei tudósítója és dr Bottez Demeter ismert ügyvéd között. A törvényszék egy megvesztegetési ügyet tárgyalt és amikor az egyik tanu magyarul tette meg vallomását, a teremben tartózkodó újságíró tiltakozott az ellen, hogy magyar szó hangzik el román törvényszék előtt és azt állította, hogy a vallomást helytelenül tolmácsolják. Dr Bottez, aki aki az egyik vádlott védelmét látta el, tiltakozott az újságíró illetékes beavatkozása ellen és rendretasítását kérte az elnök-

től. Az újságíró sértő kifejezésekkel illette az ügyvédet, akinek régóta haragosa és amikor véget ért a tárgyalás és az ügyvéd a folyosóra lépett, Chiulescu rátámadt és súlyosan arculütötte.

Tekintettel arra, hogy a támadás hivatalos épületben történt, az ügy hadbíró elé került. A katonai ügyvédség hatóság elleni sérelem címén indított eljárást Chiulescu ellen. A hadbírósg ma tárgyalta az ügyet és az újságíró 20 napi elzárásra ítélt. Az ítélet kihirdetése után Chiulescut bekesítették a katonai fogházba, ahol megkezdte büntetése kitöltését.

Kondylis görög tábornok Blédben Suvich és Sztójadinovics találkozását készítette elő?

A tábornok szorosabbra akarja fűzni a görög-jugoszláv kapcsolatokat. Pál régensherceg telefonbeszélgetése Benessel. A német sajtó rezignáltan ír Pál herceg sinaiai tárgyalásairól

Belgrád, július 16. (Rador). Kondylis tábornok tegnap Blédből Belgrádba utazott, innen Oplenatzba megy, hogy koszorút helyezzen Sándor király sírjára. A sajtó képviselőinek tett kijelentéseiben Kondylis hangulatos, hogy utjának egy célja volt: felvenni a közvetlen érintkezést a jugoszláv vezetőkkel, miután úgy Jugoszlávia, mint Görögország a Balkán szövetség tagjai és látogatásával szorosabbra kívánta fűzni a két ország közti kapcsolatokat.

Párizsi diplomácia körökből szerzett információk szerint Pál jugoszláv régensherceg hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel. Hírek vannak arról, hogy a kisanant augusztusi jugoszláviai konferenciáján határozottan körvonalozott új tervet készítenek kidolgozni Ausztria függőségének körülbástyázása érdekében.

A Reuter távirati iroda értesülései szerint Kondylis találkozást óhajtott létrehozni Sztój-

SZINKÖR MOZGÓ

Ma

Szenzáció, izgalom

A reváns!

Bulldog Drummond detektív kalandja. Fősz.: Ronald Colman, Warner Oland, Loretta Young. Uj Mickey és Silly Simphonie.

találjuk meg azt az embertípust, amelyről a Talmud ír: az Am Haarec-et, a „föld népét”, mely arabul beszél, az eke szarvánál áll, vagy műhelyben dolgozik és egyébként műveletlen és babonás. Másrészt viszont igen jóindulatúak, egyszerűek, vallásosak ezek az emberek és szorosán összenőtték a földdel.

Annak dacára, hogy mezőiket és szőlőkertjeiket jól ápolják és jó termést produkálnak és annak ellenére, hogy ezek az emberek hihetetlenül kisigényűek, mégis nagyon szegények, miután nincs jövedelmező piacuk termékeik számára. Mily jó volna, ha ezek a tapasztalt parasztlakó Erec Jisráélben élhettek. Kivándorlásuk azonban súlyos nehézségekbe ütközik. Kurdisztán környezetükkel úgy ahogy kijönnek, ha olykor veszedelmes helyzetbe is kerülnek. Így például az asszir zavargások idején a fél falu Mosulba menekült, miután nem lehetett tudni, milyen lesz a háború kimenetele.

A falu temetője rendkívül nagy és széles területet foglal el, nagyobb, mint maga az egész falu. Kis kövek jelzik a sírokat. Sok régi kő látható és rajtuk néhány héber betű, amelyeket azonban csak nehezen lehet kilábilizálni. A temető a falu fölött, magas helyen fekszik és pazar kép nyílik a temetőből a falura és környékére. Kisérvőm elmondja, hogy valamikor sokkal na-

gyobb volt a falu. Nagy mezőségek maradtak ma megműveletlenül, miután a fiatalok elvándorolnak, sokan közülök Palesztinába.

A Beth Hamidras

Innen a Bet Hamidrasba megyünk. Kőkerítés övezi. Amint átlépjük a kőkerítésbe épített faajtó küszöbét, udvarba érünk, melynek közepén fából készített pult áll, egy magas szék formájában. Ezt a tóratekeresnek tartják fenn, a tóra felolvasása alatt. Itt az udvarban zajlik le nyáron az istentisztelet. Maga a zsinagóga, mely az udvar háttérében van, csak a téli istentiszteletekre szolgál. Nyáron csak a község tanácsa ülészik a zsinagógában.

Az egyik sarokban nagy csomó mazsola fekszik. Az ima után mindannyian körülvesznek bennünket, oda hozzák a gyümölcsöt és megrohannak bennünket, hogy maradjunk ott sevouhra, ami a közeli napokban áll be. A meghívást, sajnos, le kell mondanunk, mert Mosulba kell mennünk és a falut az egész lakosság kíséretében hagyjuk el. Úgy éreztük magunkat ebben a világtól félreeső faluban, a kurdisztán hegyek között, mintha otthon lettünk volna és bucsuzó tekintetükben ott láttuk sóvárgásukat a mi otthonunk, Erec Jisráél után.

(Jeruzsálem) Dr. Walter Schwartz

dinovics jugoszláv miniszterelnök és Suvich oalsz külügyi államtitkár között. Szükségesnek találják az olasz-jugoszláv közzeledést most, hogy Olaszországnak Kelet-Afrikában vannak gonjai.

Berlin, július 16. (Rador.) Az egész német sajtó nagy figyelemmel kísérte Pál jugoszláv régensherceg sinaiai látogatását. Hosszu beszámolókat közölnek a fogadtatásról és a tanácskozásokról. Azokkal a szenzációs kombinációkkal szemben, amelyeket előzőleg a német sajtó publikált, most nyugodtan foglalkozik az eseményekkel, csak a tényeket közli és megállapítja, hogy nincs szó kurzusváltásról a román külpolitikában. A német sajtó hangsúlyozza, hogy a sinaiai találkozások újabb a kisanant egységét juttatták kifejezésre a nemzetközi problémákkal szemben és hogy Titulescu előadását és álláspontját egyhangulag helyeselték és osztották.

Belgrádi jelentés szerint Sztójadinovics miniszterelnök azt javasolta Benesnek és Titulescunak, hogy a kisanant tanácsa augusztus 15-én tartsa meg ülését Belgrádban.

Július 20-án megindul a belföldi repülőforgalom

Bucuresti, július 16. Az aviatikai minisztérium és a Potez-repülőgépgyár között létrejött megállapodás értelmében július 20-án megkezdődik a belföldi repülőgépforgalom. Elsőnek a Bucuresti—Galati—Ismail—Cetatea-Alba vonalat nyitják meg. Itt Junkers-gépek fognak közlekedni, míg a Bucuresti—Craiova—Timisoara—Arad vonal utasait 240 lóerős Potez-gépek fogják szállítani. Ugyancsak Potez-gépek fognak közlekedni Bucuresti—Constanța—Balcei között is.

Merényletet terveztek egy gyorsvonat ellen

Bucuresti, július 16. Lipnic állomás közelében ismeretlen tettesek felszedték a sínket, hogy a gyorsvonatot kiskilasszák. A gonosz tervet idejekorán felfedezték. A tettesek nyomában vannak.

— Ötven kommunistát tartóztattak le Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A központi állambiztonsági hivatal ma foganatosította az utolsó letartóztatásokat a fővárosban nemrég felfedezett kommunista szervezkedés ügyében. Összesen 50 letartóztatást eszközöltek, akiket ősszel hadbírósg elé állítanak.

— Tompa Béla kacagóestje. Csütörtök kezdődőleg a clujji Edison-mozgóban Tompa Béla és társulata a filmek keretében vidám kacagató, énekes, kuplós, zenés előadásokat tart. Az előadások iránt eddig is város-szerterte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

AGY KVÁSÁR

KBEN

A-nál

NECULCEA 2. ALOTA

gok kötelesek a házkiratul elfogadni. A 1935 számú döntése az adófellebbezési biz adómegállapításnál adóest igazoló okiratszereződés elutasítását táblai ítélet szerint nélkül visszatartást.

gok Erdélyből. Az erdélyi állambizottság Tizenöt év óta győzelmi tevékenységével ez a hely, főleg Cuj községe egy igazi eredmény. Minden évben nálunk egységes, műveltség. Sajnálni fogjuk, ha a község szereplésére költözik és a szerződött, dr Bárdos hely művészi tekintetű vezetett a magyar ut. Tompa Béla az iffi László turnéján előtt Clujról távozna, amelynek régi, kedvességével fog elbámulást, amelyet a művészi előadást augusztus

eredményrel közvetlenül rendelkező „Mihai Ferdinand 118.

ell, hogy finom magányban kaphat Partit 3. udvarban.

aug. 1-re elegánsan háló és szalon, vagy szoba és azonkívül zserit igazán kényelmesülthető délelőtt 10-12 Str. Saguna 20, I.

ellékhelyiségekkel Ca. 6. Érkezni Str. Bra. Singer varrógép el-

mmázista és harmadik ellé románul, németül t, ki szabad óráiban kezne. Cim a kiadó-

feltételekkel előkelő vétetik. Ajánlások kiadóba.

deken magántanuló iskolaszerteni szervező "jeligére a ki-

ővera ténen és bivalyva is — kapható Iasilor 9.

két szoba konyha, ges verandával. Erte-Mihai Viteazul 9.

szoba konyha, speiz Baritju 14.

m uj, olcsón eladó. P. Mihai Viteazul 5.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE
IRTA: SCHÖN DEZSŐ

(24)

Néhány esztendővel később, miután édesapja meghalt, Jichok Eizik Nikolsburgba került, ott élő rokonaihoz. A nikolsburgi rabbi, Jichok Eizik mestere szívében hite volt az új chaszidoknak. Néhány évi ottartózkodás után tanítója rábeszélésére galíciai caddikokat keresett fel és felvette azok szokásait. Galiciából hazament Tarcalra, feleségül vette nagybátyja lányát, majd Reb Jánkev Fisch, a magyar Alföld akkori legderekabb zsidójának közreműködésével Nagykálló és Szabolcsmegye rabbija lett. Itt állította fel az első magyarországi chaszid-rezidenciát.

Ott állott a Teitelbaumok előtt az a mű, melynek építését a „kálver caddik“ kezdte meg, de ők csak meddő és eredménytelen kísérlet láttak benne. Valahányszor Reb Zálmen Láj b alapos számvetést csinált, nem tagadta, hogy Reb Jichok Eizik Taub eredményeket ért el Szabolcsban. A nép szemében csodatevő, titokzatos bölcs és jókedvű mesemondó volt és „amikor nyirkorgó parasztszekere kocsmák mellett vitte el útját, duhaj betyár, kártyázó zsidó, szegény árvagyermek, eladó menyasszonyok, sustorgó nádasok, mosdatlan kocsmárosok és káromkodó parasztnők meséje szállott utána“. Am a kálloői caddik környezete mégis inkább magyar volt, az volt a levegő, amely körötte terjengett és a tér, amelyben működött. Hiányoztak belőle a durva földesurak, a vérszagu mesék, a mikve és a rutén világ. Magyar volt az a zsidó bérlő, aki megnyergelte lovát és elment Kállóba, hogy hallja a caddik énekét és megigyon asztalánál egy pohár bort. Magyar volt a tánc, amit a caddik lakodalmak alkalmával lejött, magyar volt a nótá, melyet énekelt és magyar volt az a két szál füstös cigány, aki a caddik énekét kísérte. Még legendáinak jellegzetes kellei, a patyogó ostor meg a katrinécs parasztlány, szintén az alföldi magyar paraszt mindennapi életéből kerültek ki.

Reb Zálmen Láj állott a beszmedres-ajtóban, nézte felvonuló hadseregét és szíve csordultig megtelt örömmel. Arra gondolt, hogy nagypapjának igaza volt. Mindenben igaza volt. Az ő távolbalátó tekintete meglátta, hogy egy chaszidrebe mindenekelőtt rabbi kell, hogy legyen, egy hílközség feje és vezetője. Ő meglátta, hogy a zsidó szervezkedésnek ezt a fellegvárát a chaszid mozgalom szolgálatába kell állítani. A galíciai rebek persze leicsinyelik ezt. A galíciai rebek, a nagyok és hatalmasak, akik külön-külön valami specialitásban remekelnek és hivaikkal csak a napnak előre megállapított szakában érintkeznek, nem akarják kitenni magukat annak, hogy bármelyik zsidóasszony jogosan beállíthasson hozzájuk azzal, hogy „rebe, mit kell tennem, a tejes kanalam beesett a huslevesbe...“ A jesiva miatt meg éppenséggel gyűlölik. Még a veje is, Reb Majsle, a rezvodovi caddik is tréfát engedett meg magának vele szemben. Ugyan — mondotta a veje — egy rebe kamaszokkal törődik? Azzal törődik, hogy van mit enniük, vagy nincs? Hogy ki, hogy tanul, mit csinál, miből öltözködik, hogy a háromszáz fiu közül a reggeli órákba nmelyeknek karikás a szeme, mert a pubertáson túli éjszakák nyugtalansága gyötri...

Reb Zálmen Láj bement a szobájába és fáradtan ereszkedett le egy székre. Tényleg — állapította meg — a kálver caddik chaszidizmusa nem birt gyökeret ereszteni a szikár talajban. Mi lehetett az oka? Talán nem is az ok a fontos, hanem az eredmény... Mi maradt Kállóból? Néhány chaszid és a caddik halálának évfordulóján egy nagy népvándorlás... A caddik gyermekei? Szegények. Az egyik unokája, Reb User Taub, aki megpályázta az eszlári sakter állást, több mint egy éve ártatlanul sanyíródik a börtönben...

Reb Zálmen felállt. Nem, nem... Ma nem szabad az eszlári ügyre gondolni. Nem szabad a fájó sebhez nyulni. Nem szabad az ünnep emelkedett hangulatát elrontani. Erőlködött, hogy elhessegesse magától a gondolatot. Visszaült a székre, gyermekkorának legélesebb emlékeit elevenítette fel, eszébe jutott, hogy azóta pontosan hetven esztendő telt el — egy egész emberöltő.

Istenem — sóhajtott — mennyi szépség volt azokban a svieszi éjszakákban... Négyesztendő lelke tele volt sejtelmekkel és ez az éjszaka rejtegette számára a jövő ígéréteinek minden titkát. Ujhelyen volt akkor, nagypapja házában. Az ünnep előnapján nagypapja behívta és azt mondta, hogy éjjelkor meghasad az ég s amit akkor kíván, teljesülni fog. Ő nem aludt el, pedig az álom ezer kis tündére csábította. Remegő szívvel leste az éjfélt és amikor nagypapja befejezte a szentírás szemelvényeinek olvasását, ami annak volt a jele, hogy éjjel van, kiszaladt az udvarra, az égnek emelte szemeit és fennhangon rebegte vágyát: „Ribajna-jel-ajlom, kérlek szépen, segíts meg, hogy sokat, nagyon sokat tudjak tanulni, hogy annyi hivem legyen, mint homok a tengerben és annyi tanítványom, mint csillag az égen s áldásaim, miket osztani fogok, menjenek teljésedbe...“

Felajzott lelkében végigsuhant annak a svieszi éjszakának az emléke, amikor az ő számára meghasadt

az ég és nagypapja házában egy palesztinai „mesulach“ iázott. Érdekes ember volt az idegen. Arcának vonásaira még hetven esztendővel később is emlékezett. A nyugati falról, a machpela-barlangról és Ráchel anyánk sirjáról mesélt az idegen. Gyönyörű legendákat mesélt: a szentföldön bimbózott ki valamennyi. Virágkoszorút fontak a regékből és a titok-lepellet borított legendákból édes balzsam-illat áradt. A sírok között bolyongó lelkekről beszélt az idegen s a chaszidokról, akik „megjavitják“ a lelkeket és visszatérítik őket igazi helyükre. A mesék nyomán az az érzése volt, hogy Palesztinában minden ágon és minden háztetőn csupa ilyen bünyös, javításra szoruló lélek gubbaszt. Az idegen egy barlangról beszélt, melynek az a tulajdonsága, hogy eltűnteti az embereket. Aki egyszer oda bement, soha többé vissza nem tér onnan. Volt egyszer egy fiatalember — mesélte az idegen — szent és jámbor fiu, aki napokon át böjtölt, kimondta az Ur félelmetes nevét és bement a barlangba. Két hét múlva egészségesen jött ki onnan. Ez a fiatalember azt mesélte, hogy a barlangban egy ragyogó drágakő-palotát látott, a palotában az a fény ragyogott, amelyik a teremtés hat napján sugározta be a Mindenséget. Látott a barlangban egy öreg embert is, aki talliszban burkolva és tefillennel a fején törte magyarázott. A fiatalember eskü erejével rábirta az öreg embert, hogy vallja be neki, mikor jön a Messias...

Reb Zálmen Láj visszaemlékezett arra, hogy mint kisgyermek, lélegzetvisszafojtva hallgatta végig ezt az elbeszélést, de nem birta bevárni a végét és amikor az elbeszélő egy pillantra megpihent, közbeszakította:

— Mondja, bácsi, mi történt azután? Elárulta az öreg a nagy titkot?

Mire az idegen, mintha sajnálna, hogy kénytelen elszomorítani az ő picike gyermekszívét, komoran felelt: — Ő, gyermekem, a kor nem volt rá érdemes, hogy elárulja. És az öreg ember lelke elszállt, mielőtt elmondhatta volna a zsidó népnek a nagy és borzalmas titkot...

Reb Zálmen Láj gondolatait hirtelen megzavarták. A bócher jött be a szobába és kikéskizette a talliszt. Bementek a beszmedresbe.

Ezen az ünnepon sok vendége volt a sigheteri udvarnak. A vendégsereg száma sokkal nagyobb volt a szokottnál. Csupán a rabbik száma meghaladta a hatvanat. Híre ment, hogy a rabbi betegeskedik, azszta gyötri, ezért minden tanítványa kötelességének tartotta, hogy a legnagyobb áldozatok árán is eljőjön Sigheterre. A beszmedresben a vendégeknek csak egy kis hányada fért el, az imaházon kívül zsufolva volt az udvar és sokan az uccán rekedtek.

A beszmedresben kezdetét vette az ünnepi istentisztelet. Sachrisz-ima után kinyitották a frigszekrényt, kivették a törtekereseket és kezdetét vette a svieszi „esküvi szertartás“. A rabbi felment az almemorra és felolvasta Rabbi Izrael Nadzsara XVI. századbeli palesztinai héber költő époszát. A rendes esküvi szertartásoknál megszokott hanghordozással recitálta a szöveget. Sohse engedte át másnak ezt a „tisztiséget“. Büszke volt rá, hogy a svieszi „esküvi szertartás“-nak ő szerzett polgárjogot a chszidikus liturgiában.

Az éposz a rendes zsidó házasságlevél szövege szerint van megírva. A világeremtés 2448-ik esztendejének szivan hónap hatodik napjáról van keltezte, a Szinaj hegy tövében. A házassulandó felek: egyrészt az örökévaló Egyisten, másrészt Izrael népe. A házasság Mózes, a proféták profétájának közvetítésével jött létre. A völgyény kötelezi magát arra, hogy kiválasztottjának gondját fogja viselni és tejjel-mézszel folyó Kanaánt ad neki. A menyasszony pedig kötelezi magát arra, hogy méltóan fog viselkedni és ura parancsainak mindenkor engedelmeskedni fog.

A rabbi befejezte az esküvi szertartást és beszmedres falait hangos „mázeltov“ remegtette meg. A szertartás egy rövid félórára a középkori kabbalistikus világ titokzatos atmoszféráját varázsolta a sigheteri imaházba. A rabbi visszaült a helyére és megsimogatta azt a könyvet, mely az első tudatosan átvirrasztott sviesz éjszakának élményeiről és tanulságairól közöl részletes tudósítást.

Ő, Erec Jiszráél, ő, gyönyörűséges svieszi éjszaka Szafed szent falai között!... Reb Zálmen Láj úgy érezte, mintha ő is odatartozna ahhoz a szent társasághoz, amely Rabbi József Káro házában gyülekezett. Mintha ő is hallotta volna a „maggid“ szavát, amikor Káro szájából megnyilatkozott. Idő és tér összefolyt előtte, három és fél évszázad távolsága megszűnt és képzeletben ő is ott élt a szafedi kabbalisták között, Rabbi József Káro, Rabbi Móse Alsach, Rabbi Slomó Alkábéc és Rabbi Izrael Nadzsara társaságában. Abban a szent gyülekezésben, ahol Nadzsara volt a költő s amikor felhangzott dala, az ég kárpitján apró ablakok nyitak és kíváncsi tekintetű angyalok dugták ki fejüket, hogy meghallgassák a költő dalát...

Reb Zálmen Láj tökéletesen bele tudta magát élni a szafedi környezetbe... Maha előtt látta a város

hékőznappait. Ugy nézett ki a város, mint egy megbolygatott hangyaboly. Mindenki dolgozott: rabbik és talmudtudósok kereskedtek, ruhát vartak, vizet hordtak és fát vágtak. Szabók, szandalkésztők, kézművesek és piaci árusok tanultak és imádkoztak. Szántottak, vetettek, arattak és szüreteltek, aranyat ötvöztek és kereskedtek. Vajjon chaszidok voltak ezek az emberek? — kérdezte magában Reb Zálmen Láj s a szónak arra az átvitt értelmére gondolt, amit nagypapjától tanult. Valami hiányzott belőlük — állapította meg rövid gondolkodás után. Megvetették az életet. Szemükben hiábavalóság volt az élet és parányi az ember értéke. Szafedben még az apró chédegyermek is tudta, hogy „ez a világ“ nem egyből, mint jó alkalom arra, hogy az ember isteni szolgálót teljesítsen és ennek révén tulvilági oztályréshez jusson.

Rabbi József Káro személyével kapcsolatban mindig édesapjára gondolt. Valahányszor kezébe vette Káro „Béth Jozsef“ című hatalmas művét, mindig keverte kettőjük között a rokonvonalakat. Rabbi József Káro éjjel-nappal a butéket róttá, ritkán beszélt, mert nem akarta, hogy a munkától elvonják figyelmét. S az ő szegény apja, Reb Luzer Niszen tanult és imádkozott egy egész életen át. Talán Rabbi József Káro felesége is édesanyja sorsára jutott... Harmatos ifjúságot és gyermekes ártatlanságot vitt a házasságba s cserébe csak egy kis szeretetet akart. Egyetlen ropke pillanatra akarta élvezni azt a földi paradicsomot, melyben férjének imái és könyvei között része van. Remegő kézzel kínálta fel ifjúságának áldását — vajjon miért nem fogadták el ajándékát?... A kristálypalotáig kísérte el az urát, a férje bement — s nem jött ki többé. Ő azért ott maradt az ajtó mellett és várt egy életen keresztül... Ilyenkor látta Reb Zálmen Láj az édesanyját, ha gyermekkorában néha-néha nagypapja házából hazavitték... Éjjel-nappal ott állott apja szobájának ajtójában, közben ajándék-kincsei elkallódtak, öröm és remény nélkül... Az ő szegény édesanyja is Rabbi József Káro feleségének sorstestvére...

Reb Zálmen Láj nem tudta magyarazatát adni miért, de az elmúlt nyár óta, amióta Szabolcsi az eszlári ügyben nála járt és az oroszországi zsidók palesztinai mozgalmát említette, gyakran gondolt erre. Ebben az Erec-Jiszráélben — gondolta — nem fogják megvetni a földi életet. A fákon, háztetőkön és kutak peremén nem fognak gubbasztani hányatot, eltévedt lelkek, akik „megjavitást“, várnak. Az ő munkájuk az egész hányatot népleik számára fog „tikun“-t adni...

Hogy is mondta Szabolcsi? — tűnődött. Tillemmel fognak mondani és narancsot ültetni. A tillemmel kezdettől fogva tisztában volt, de a narancsra nem gondolt eddig, viszont az sem lehetetlen. Reb Zálmen Láj szívet szomorúság fogta el, fájt neki, hogy ő már tul van a hetven esztendőn, „ráadott éveket“ tapos s ilyenkor az ember már nem rendelkezik saját maga fölött. Ha fiatalabb volna, ő is hordana téglát az új Jeruzsálem felépítéséhez...

Az imának vége volt. A rabbi a kijárat felé indult. A tömeg lassan nyitott neki utat. Az udvaron megállott. A tanítványok és hívek, akik a nagy birodalom minden sarkából a sigheteri udvarban sereglettek össze, csoportokban a rabbi elé járultak és üdvözölték.

Reb Zálmen Láj nézte az elvonuló hatalmas csapatot. Kedvére való dolog volt ez a szemle. A szemle végén megszólalt:

— En is csináltam valamit. Gondoztam a hadsereget, hogy szét ne zúljön, hogy el ne káldójon s készenlétben álljon arra a napra, amikor szükség lesz rá. Van talán ez is annyira fontos, mint azoknak az orosz zsidóknak a munkája...

A környeztet összenézett. Nem tudták magyarazatát adni a rabbi szavainak. Nem volt bátorságuk megkérdezni, hogy mire célozott.

Reb Zálmen Láj elégedetten mosolygott és friss, rugalmas léptekkel bement a lakásába.

Félórás, rövid pihenés után Reb Zálmen Láj újra visszament a beszmedresbe. Részt kellett vennie a nyilvános ünnepi lakomán.

Amikor a rabbi bejött, Hers Láj már javában szórakoztatta a beszmedres közönségét. Hers Láj lakodalmi tréfacsináló volt, hetedhét országban tul is híres márselik. A rabbi előtt különös becsben állott, mert eltekintve attól, hogy a rabbi szerette a zamatos humort, a tréfacsináló személyéhez érzelmi szálak is fűttek. Hers Láj ugyanis fia volt Mechl márseliknak és unokája annak a Smelke Choszednak, aki az ujhelyi udvarban, a Teitelbaum-féle chaszidizmus hőskorában hervadhatatlan érdemeket szerzett magának.

Hers Láj tréfás játékaik hozzátartoztak a sigheteri udvar ünnepehez. Hers Láj számára a rabbi asztala volt az az előkelő brettli, ahol tréfiának premierjét megtartotta. A rabbi asztalánál kacagattá meg először a közönséget annak a falusi zsidónak az esetével, aki egyazon időben megszokottett hógát és ellopott tehénét perelte szomszédján s a rabbi előtt a szegény zsidó összekészálta a dolgokat és a hógát minduntalan összcserélte a tehénnel. Itt adta elő első ízben a humoros szederesti epizódokat, itt mutatta be sajátos görbétükében azt a falusi „talmudtudóst“, aki harminc esztendőn keresztül szemtelen legyek molesztálásai miatt „Elijubi hágubi“-t olvas „Elijubi hánuvi“ helyett s harminc esztendő után, amikor figyelmessé teszik a hibára, váltig erősítgeti, hogy mégis csak neki van igaza.

(Folytatjuk.)

HIR

— Az Erdély és Palesztinai kapcsolatok kimélyítése érdekében egyre intenzívebb kapcsolatok Románia és mulhatatlanul szükségessé kapcsolatoknak intézménye rendezését és a mai ar rendezését. Részt ezt a szint bizonyos konkrét kerások keresztülvele végett a Kereskedelmi Hitelbank és dr. Marton Ernő, az Uj K augusztus hó második felétől kezdve Palesztinába és tanaiba utaznak. Minthogy tanulmányút közérdekű ajánlatos, hogy mindazok gazdasági köreivel kapcsolatos terveket kivéve, forduljanak közvetlenül vezérigazgatóhoz (Cluj, Pia készségesen áll az érdeklődésnek.

— Tisztázták Eden kormányban. Londonból máz 202 szavazattal 50 ellent a második külügyi állás téséről szóló törvényjavasl helyzetét a kormányban t

— Közvetítették az ang kiadások jegyzékét. Londó közvettették a pótlólagos adások jegyzékét, amit a mára fordítanak. Az össze font sterlinget tesz ki.

— Két olasz mérnök fejt hájtóanyagként felhasználó jelentik: Két millió olyan motort talált fel, a használja fel hájtóanyagként a város főmérnök szindikátus képviselője

— Újabb összűtések v Londonból jelentik: Tegnap újabb incidensek történtek közbelépett és sikerült a ütőközést megakadályoznia páncélos autókkal cirkál deklben, ahol a zavargások

— Agyvértődulás, szívzűzés, félelemérzet, idegesség kakeptelenség a rendkívül mézesetes „Ferenc József“ lata által igen sokszor gy betök.

— Sulyos zavargások M Mexikóból jelentik: A lapo Tabasco fővárosban sulyos zavargások keletkeztek, n naball, volt kormányzó miniszter a városba érkeze fegyverrel fogadták politik személy meghalt, hat sült, hogy Canaball is a besülettek között van, nem

— Rövid hírek minden jelentik: A ma, szerdán ke Folk-Dance Festival résztv dőseivel fogadást a ké városházán. Az ünnepe 500 népies táncosa fog be doni közönség előtt. — T idő közőnség nézte végig Parkban az International val résztvevőinek bemutatá ban a hőmérő több helyütt heit fölé emelkedett. 17 s meghalt s tizennyolcan fű tették életüket. — A vars emelt három kommunista, moszkvai utasításra, izga lengyel hadsereg tagjai Tátrában készen állanak hoz vezető drótkötél-pályá ben a pálya forgalma ve deficitet az állam magára angol rádió-előfizetők szá millió 119 ezer 440-re emel rikai Misszissipp államban rossában a fehérek kihű két négert és megínsel reket azzal vádolták, hogy szakot követtek el. — Jul emlékinnepe ly lesz Bécs szövetségi kancellár addig ad, de az ünnepegen rés magyar pilótápnik rés Mezőhegyest és Szegede A szegedi fogadami templó volt tiszteletükre s este bá déban. — A hollandiai kátasztrófa helálos áld Három sebesült állapota sulyos.

HIREK

Az Erdély és Palesztina közötti gazdasági kapcsolatok kimélyítése. Az utóbbi években egyre intenzívebbé váló gazdasági kapcsolatok Románia és Palesztina között mulhatatlanul szükségessé teszik ezeknek a kapcsolatoknak intézményes formában való rendszeresítését és a mai anarchikus állapotok rendezését. Részint ezt a célt szolgálva, részint bizonyos konkrét kereskedelmi elgondolások keresztülvitele végett dr. Ligeti Sándor, a Kereskedelmi Hitelbank vezérigazgatója és dr. Marton Ernő, az Uj Kelet főszerkesztője, augusztus hó második felében hosszabb tartózkodásra Palesztinába és a Közelkelet államába utaznak. Minthogy ez a gazdasági tanulmányút közérdekű célokat is szolgál, ajánlatos, hogy mindazok, akik Palesztina gazdasági köreivel kapcsolatokat keresnek, vagy konkrét tervekkel kívánnak ott realizálni, forduljanak közvetlenül dr. Ligeti Sándor vezérigazgatóhoz (Cluj, Piata Unirii 20), aki készségesen áll az érdeklődők rendelkezésére.

Tisztázták Eden helyzetét az angol kormányban. Londonból jelentik: Az alsóház 202 szavazattal 50 ellenében megszavazta a második külügyi államtitkárság létesítéséről szóló törvényjavaslatot és ezzel Eden helyzetét a kormányban tisztázták.

Közvetítették az angol pótköltésvetési kiadások jegyzékét. Londonból jelentik: Ma közölték a pótköltségvetési kiadások jegyzékét, amit a légiszolgálat számára fordítanak. Az összeg 5 millió 335 000 font sterlinget tesz ki.

Két olasz mérnök feltalálta a nap erejét hajtóanyagként felhasználó motort. Rómából jelentik: Két milánói olasz mérnök olyan motort talált fel, amely a nap erejét használja fel hajtóanyagként. A gépet bemutatják a város főmérnökének és a mérnökszindikátus képviselőinek.

Ujabb össztilések voltak Belfastban. Londonból jelentik: Tegnap este Belfastban újabb incidensek történtek. A rendőrség közbelépett és sikerült a komolyabb összeütközést megakadályozni. A karhatalom páncélos autókával cirkál azokban a negyedekben, ahol a zavargások történtek.

Agyvérőrtőlulás, szivszorongás, nehéz lélegzés, félelemérzet, idegességi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethető.

Súlyos zavargások Mexikó fővárosában. Mexikóból jelentik: A lapok jelentése szerint Tabasco fővárosban súlyos politikai jellegű zavargások keletkeztek, mikor Garido-Canaball, volt kormányzó és földművelésügyi miniszter a városba érkezett. Canaball gépfegyverrel fogadták politikai ellenfelei. Három személy meghalt, hat súlyosan megsebesült. Hogy Canaball is a halottak, illetve sebesültek között van, nem tudni.

Rövid hírek mindenütt. Londonból jelentik: A ma, szerdán kezdődő International Folk-Dance Festival részvevői közreműködésével fogadás volt a késő esti órákban a városban. Az ünnepségeken 17 nemzet 500 népies táncosa fog bemutatkozni a londoni közönség előtt. — Tegnap nagy érdeklődő közönség nézte végig a londoni Hyde Parkban az International Folk-Dance Festival résztvevőinek bemutatkozását. — Londonban a hőmérő több helyütt a 95 fok Fahrenheit fölé emelkedett. 17 személy hűgötában meghalt a szennyvízcsatorna tisztítás közben. — A városi ügyészség vádat emelt három kommunista vezető ellen, akik moszkvai utasításra, izgatást folytattak a lengyel hadsereg tagjai között. — A cseh Tátrában készen állnak a Lomnici-csucs-hoz vezető drótkötél-pálya tervei. Amennyiben a pálya forgalma veszteséges lenne, a deficitet az állam magára vállalja. — Az angol rádió-előfizetők száma Angliában 7 millió 119 ezer 440-re emelkedett. — Az amerikai Misszissipp államban lévő Columbus városában a fehérek kihurcolták a börtönből két néger és megincseltek őket. A négereket azzal vádolták, hogy egy fehér nőn erőszakot követtek el. — Julius 25-én Dollfuss-émlékünnepély lesz Bécsben. Schuschnigg szövetségi kancellár addig szabadságon marad, de az ünnepségen részt fog venni. — A magyar pilótáknak részvevői Debrecent, Mezöhegyest és Szegedet látogatták meg. A szegedi fogadalmi templomban hangverseny volt tiszteletükre s este bankett egyik szállóban. — A hollandiai vasárnapi utasgép-katasztrófa halálos áldozatait elemették. Három sebesült állapota a kórházban még súlyos.

Ha EUKUTOL krémet használ, nyugodtan élvezheti a napfürdő áldásait, anélkül, hogy félnie kellene, hogy elrontja bőrét!

A napfürdő valóságos áldás a szervezetre. De a nap sugaraival és a szél kiszáradják a pórusok által kiválasztott zsíradékot amelyre a DERMÁNAK, az epidermisz alatti rétegnek, szüksége van, hogy erejét megtarthassa. Ha a derma elveszi erejét, a ráncok menhelytelenül megjelennek. EUKUTOL olyan krém, amelynek az alkotórészeit nagy gondnal válogatták össze. A zsíradékok, amelyeket tartalmaz, organikus eredetűek, miáltal könnyen asszimilálódnak. Mélyen behatolnak a pórusokba, eljutnak a dermáig, és megakadályozzák annak a kiszáradását.

Használja az
EUKUTOL
BÖRKREMET,
az epidermisz legjobb
erősítő szere!

Rákkutató intézet Iasiban. Iasiból jelentik: Iasiban rákkutató intézetet állítanak fel modern laboratóriumokkal felszerelve.

öt munkás veszítette életét a tatabányai bányatűz oltásánál. Budapestről jelentik: A tatabányai bányatűz oltási munkálatainál 5 munkás meghalt, 7 megsebesült. A bányavezetés reméli, hogy a tüzet rövidesen eloltják. A kár meghaladja a 3 millió francia frankot.

Kész az új közigazgatási törvényjavaslat. Bucurestiből jelentik: A kamara közigazgatási bizottsága befejezte a közigazgatási törvényjavaslat megvitatását és albizottságot küldött ki a benyújtott módosítások megbeszélésére. Ez az albizottság a jövő héten befejezi munkáját, mire a javaslatot kinyomtatják és elküldik az összes képviselőnek, hogy kellően foglalkozhassanak vele és az ősz ülészakban mindjárt tárgyalásra kerülhessen.

Augusztus 16-án kezdődik a kisebbségi tanítószemélyzet nyelvvizsgálója. Bucurestiből jelentik: Az állami és felekezeti iskolák kisebbségi tanítóinak román nyelvvizsgálói augusztus 16-án veszik kezdetüket.

Gheorghiu munkügyi államtitkár kerül Evian kereskedelemügyi államtitkár helyébe. Bucurestiből jelentik: Kormánykörökből úgy értesül a Curentul, hogy Gheorghiu Gheorge munkügyi államtitkár e hét végén kereskedelmi miniszteri államtitkárrá nevezik ki Evian helyébe.

A zsidók az új lodzi városi tanácsban. Lodzból jelentik: A kormány feloszlatta a lodzi városi tanácsot, melyben, mint ismeretes, antiszemita többség volt és állandó összecsapások voltak az antiszemita és a zsidó tanácsosok között, ami megbénította a tanács munkáját. A kormány most városi biztost nevezett ki, aki mellett 24 tagú tanács fog működni. A tanácsban előreláthatólag 4-5 képviselője lesz a zsidó lakosságnak.

A lengyel városok szövetsége a rituális vágás ellen. Varsóból jelentik: A lengyel városok szövetségének elnöke a zsidó rituális vágás megszüntetését javasolta a szövetség tanácsának. A városi tanácsok eszerint petíciót fognak intézni a kormányhoz, melyben a sechita betiltását fogják követelni. Ezzel kapcsolatosan értekezletre hívták össze a városi tanácsok és magisztrátusok zsidó tagjait is, hogy állást foglaljanak a lengyel városok szövetségének akciójával szemben.

A magyarországi hitközségek a Pro Palesztináért. Budapestről jelentik: A magyarországi hitközségek szövetségének központi tanácsa legutóbbi ülésén határozati javaslatot fogadott el egyhangulag, melyben azon óhajuknak adnak kifejezést a hitközségek, hogy a Pro Palesztina mozgalom ne csak a cionista körökre szorítkozzék, hanem a nem-cionista zsidóság is kapcsolódjék be a Palesztina-munkába.

Hirsch Simon Gherlan és Dejen. Hirsch Simon, a Zs. N. Sz. főtitkára, a Keren Kajem kuratóriumának küldetésében folyó hó 11-én nagyszabású miting keretében előadást tartott Gherlan a palesztinai országépítés és a Keren Kajem jelentőségéről. A gyűlést dr. Vajda Jenő, a helyi csoport ügyvezető elnöke nyitotta meg és beszámolt a gherlai cionista munkáról. A Palesztinába távozó Herskovits Benjámint KKL-biztos helyébe Salamon Sándort választották meg KKL biztosnak. A helyi csoport választmánya ezután intim megbeszélést tartott Hirsch Simon közreműködésével, a Jedidé Hechaluc, a hebraizáció és a KKL munka ügyében. F. hó 13-án Dejen tartott nagyszabású előadást Hirsch Simon, akit Hochsadt Béla ügyvezető elnök üdvözölt. Délután hat órakor WIZOMiting volt, melyet dr. Bár Emánuel elnök nyitott meg, majd Hirsch Simon a palesztinai építő munka teljesítményeiről tartott előadást. Ezután a helyi csoport vezetősége tanácskozott dr. Bár Emánuel elnök vezetésével, aki újra elvállalta az elnöki tisztséget, melyről két hónappal ezelőtt lemondott.

Ideges embereknek és lelkibetegeknek az igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres balműködést, jó emésztést és elegendő étvágyteret teremt.

Súlyos bányarobbanás egy németországi bányában. Berlinből jelentik: Dortmund közelében egyik bányában robbanás nyomán tűz támadt. Tíz munkás a bányában éltét vesztette, harminckettőt súlyos állapotban hoztak felszínre. Tegnap délután a dortmundi bányavidéken keletkezett bányatűz sikerült eloltani.

Az angol király szemlét tartott a hadi, kereskedelmi és halászflootta felett. Londonból jelentik: A portmouthi kikötő elővizein György király a Victoria and Albert udvari jacht fedélzetéről a walesi, yorki és kenti hercegek kíséretében szemlét tartott a flotta 160 egysége és a kereskedelmi és halászflootta 115 hajója felett. Az összes résztvevő hajók össztonnázsa meghaladta a 800 ezer tonnát. A legénység létszáma 50 ezer. A szemle bevezetőjeként a hadihajók mindegyike egyidőben 21—21 agyulóvést adott le. A király flottaparancsában megelégedését fejezte ki. Ma este tüzijáték lesz. Ma az uralkodó átveszi a flotta főparancsnokságát s a flottát a Wight-sziget felé vezeti, ahol a hajók éles lövésekkel lönek pilótanélküli bombavető repülőgépekre.

Hitler kihallgatáson fogja fogadni Robut. Bucurestiből jelentik: Berlini jelentés szerint Robu cuzista képviselő odaérkezett, mint az újonnan alakult nemzeti keresztény párt képviselője, hogy érintkezést keressen nemzeti szocialista körökkel. Robu a hét folyamán Hitler kancellár kihallgatáson fogadja.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 21-én, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi:

Autóskirándulás gyakorlott turisták részére a Detonátára (Abrubbánya), a régi római aranybányák megtekintésével összekötve. Indulás szombaton este 10 órakor.

Gyalogkirándulás Cluj környékére, kedvező idő esetén fürdészel egybekötve. Indulás vasárnap reggel fél 8 órakor.

Az autóskirándulásra jelentkezni péntek estig bezárólag az Arena sportáruházban lehet. A Haggibbor Hanoar felkéri a zsidó ifjúságot, hogy a kirándulásokon minél nagyobb számban vegyen részt. A Haggibbor valamennyi kirándulási a Calea Marechal Foch 10 alól indulnak. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A németországi és jugoszláviai cionisták egységes delegátuslistát állítanak fel a cionista világtalálkozásra

Nyugatgaliciában a klal-B győzött a kongresszusi választásokon.

Varsó, július 16. Nyugatgaliciában lezajlottak a választások a 19. cionista világtalálkozásra. 18 delegátust választottak. Az általános cionisták világszövetsége (klal-B) 11, a Mizrach 3, az Erec Jiszráel Heovedet 3 mandátumot kapott. A 18-ik mandátum sorsa még nem dőlt el.

A sékelbizottság jeltése szerint Varsóban mintegy 20 ezer sékelt adtak el az idén a tavalyi 18 ezerrel szemben.

Kovno, július 16. A sékelakció eredményei alapján a litvániai cionisták ebben az évben 17 delegátust fognak küldeni a cionista világtalálkozásra.

Berlin, július 16. A németországi cionista pártok elhatározták, hogy a választási harcok elkerülése céljából egységes listát állítanak fel, vagyis megegyezés alapján fogják kijelölni a németországi cionisták delegátusait a cionista kongresszusra. Az egységes listán a németországi cionista mozgalom összes frakciói képviselődhetnek.

Belgád, július 16. A napokban zajlott le a jugoszláviai cionista szervezett évi konferenciája. A jugoszláviai cionisták elhatározták, hogy csatlakoznak a progresszív klalcionisták világszövetségéhez. Elhatározták továbbá, hogy nem tartanak kongresszusi delegátusválasztásokat, hanem megegyezés alapján egységes listát állítanak fel. A megegyezés értelmében a jugoszláviai cionistákat 3 általános cionista és 2 munkáspárti (EHJ) fogja képviselni a cionista világtalálkozásra.

Negyvenötökös meleg lesz ma. Bucurestiből jelentik: A baneasai meteorológiai intézet mára 45 fok meleget jósol.

Megszökött egy rab, mert meghalt a felesége. Cernautiból jelentik: Toader Calenciuc rabot szombaton több társával együtt munkahelyére szállították, mikor megszökött. Calenciuc tegnap reggel jelentkezett a börtönben és elmondta, hogy azért szökött meg, mert rokoni értesítették, hogy felesége súlyos beteg. Tényleg a felesége vasárnap este meg is halt, amintán Calenciuc visszatért a börtönbe, hogy büntetésének hátralévő 4 hónapját kitöltse.

Pályázat

A salontai Nyugati Szerződés Izraelita Hitközség ezennel pályázatot hirdet az üresedésben levő kántor-metszői állás betöltésére.

Pályázhatnak oly 35 évnél nem idősebb kis családu, szigorúan vallásos életű, zenileg képzett, kellemes hangu

שייב בעל חמלה ובעל קורא
egyének, akik metszői képesítésüket illetőleg 3 elismert rabbitól קבלות-szal, valamint a vizsgálatra való jogosítvánnyal bírnak. Előnyben részesülnek, kik az elemi iskolai vallásoktatást is el tudják látni.

Javadalmazás megegyezés szerint. Próbára csak meghívottak bocsáthatnak és az utóköltés csak a megválasztottnak lesz megterítve.

Pályázati határidő aug. 15. Az állás legkésőbb szeptember 15-én töltendő be.

Salonta, 1935. július 9.
Weinberger Béla, Dr. Engel József, titkár, elnök.
Fuchs Sándor, kult. elnök.

Julius 24. Tamusz 23.

HERZL-BIALIK

emlékünnepély

az Unitárius Gimnáziumban

UJ KELET *Legújabb hírek*

Diplomáciai tárgyalások indultak meg a hatalmak között az olasz-abesszin viszály ügyében

Abessziniát rövidesen megfosztják népszövetségi tagságától?

Személyes eszmecserére ünek össze a hatalmak képviselői a népszövetségi tanácsülés összehívása előtt

A fasiszta sajtó egyre türelmelennebbül követeli a „büntető” expedíció megindítását

London, július 16. Illetékes helyről szerzett értesülések alapján az angol estilapok azt írják, hogy a hatalmak kormányai között diplomáciai tárgyalások vannak folyamatban az olasz-abessziniai viszály ügyében. Ezzel kapcsolatban Genfben a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlik, hogy a tanácsülés összehívása előtt a hatalmak főmegbízottai személyes eszmecserére jönnek össze. Ennek helyéről és időpontjáról most folynak a tárgyalások a hatalmak kormányai között.

Több prágai lap azt az értesülését közli, hogy a népszövetségi tanács legalább elvi alapokon foglalkozni fog az olasz-abessziniai konfliktus ügyével. Ezideig még ehhez sem sikerült megszerezni Olaszország hozzájárulását.

Tegnap az angol alsóházban felvetették a kérdést, lesz-e háború kitörése esetén fegyver- és hadianyagkivitel-tilalom. Sir Samuel Hoare nem adott határozott választ. Azt felelte az interpellációra, hogy a kormány még nem foglalt véglegesen állást ebben a kérdésben s így ő sem mondhatja meg, háború kitörése után engedélyezni fogják-e a fegyverszállítást Abessziniába, vagy sem.

Milano, július 16. A Corriere della Sera rámutat arra, hogy Olaszország hiábavaló módon máris tulsok időt pocskolt el egyezkedési tárgyalásokkal. A barbár Abessziniában Olaszországra kulturmisszió vár, amelyet minél hamarabb be is kell tölteni, ha nem akarja veszélyeztetni nagyhatalmi presztízst. Anglia tegye félre önző érdekeit és ne akadályozza az olasz fellépést, amely nem háború, hanem büntető expedíció lesz. Olaszország most már nem fog tűrni idegen beavatkozást.

A Lavoro Fascista lap azt hangoztatja, hogy Olaszország nem várhat tovább és karddal kell szétvágnia az abessziniai provokációk csomót.

A Popolo d'Italia aláírásnélküli cikkben, amelyet Mussolininak tulajdonítanak, foglalkozik az abesszin kérdéssel. Célzással arra, hogy 1936-ban a Népszövetség új palotájába költözik, a cikk gunyos hangon kifejezést ad ama meggyőződésének, hogy ebben az időpontban Abessziniát már nem lesz képviselve a Népszövetségben, vagy pedig utóbbi nem fog már létezni, mert a legjelentősebb európai nemzetek elhagyják. Lehetséges azonban, hogy január 1-ig más mentalitásra jut a Népszövetség, mely esetben hiányozni fognak onnan azok a nem tulságosan rokonszenves vendégek, akik eddig egyszerű hullák voltak, de lehetséges az is, hogy az új palota pusztá templom lesz bálványok nélkül, amelyből a fiatal népeknek az öregek megemlékezéséről fognak szónokolni, hangsúlyozva, hogy azok, akik elismerik a valódi hierarchiát, páthosszal, bár dicstelenül fognak meghalni. De akkor ez a szép palota zárva fog maradni, hallgatag kertek fognak körülvenni, amelyeken át nem fog áthatolni a szó.

A Reuter ügynökség jelentése szerint augusztus folyamán Mussolini személyesen megjelenik a keletafrikai csapatok előtt és csapatszemle után beszédet fog hozzájuk intézni. Egyidejű jelentés szerint a

Nápoly teherjáró ma délelőtt 300 szakmunkással Keletafrikába indult. Ugyancsak oda utnak indították a hadianyagszállító Caffaroh hajót is. A genfi lapokhoz római jelentés érkezett, mely 180 ezer főre teszi a Keletafrikában tartózkodó olasz csapatok és munkások tagok létszámát.

Római jelentés szerint a rövidesen lebonyolításra kerülő hadgyakorlatok nagyfontosságúak és a valaha Olaszországban tartottak között a legnagyobb méretűek lesznek.

London, július 16. A Morningpost szerint lehetséges, hogy meg fogják fosztani Abessziniát népszövetségi tagságától, mert nem szüntette meg a rabszolgaságot, nem gondoskodik a belső jogrendről s nem gondol komolyan határai pontos megvonására. Az ország névleges szuverenitását meg hagyják, de Olaszországnak kilátása van arra, hogy megbízást kapjon legalább egy terület rész kormányzására.

Kairó, július 16. (Rador.) Az egyiptomi kormány megtiltotta a tevékivitel Eritreába. Ennek oka, hogy olasz ügynökök

Ma hozzák nyilvánosságra a francia frank védelmére hozott drákói rendeleteket

Huszonhárom törvénydekrétummal 10 milliárd frankos megtakarítást akar elérni a kormány. Nagy izgalom előzi meg a dekrétumok kibocsátását

Párizs, július 16. (Rador.) Ma nyilvánosságra hozzák azt a 23 törvénydekrétumot, amelyek hivatva lesznek a francia állam gazdasági és pénzügyi nehézségeit megoldani. A Le Matin ezzel kapcsolatban azt közli, hogy Laval rádió útján felvilágosítja az országot az életbelépő intézkedések céljáról és lehetőségeiről. Dacára az előzetes cáfolatoknak, a lapok egyöntetűen abban, hogy 10 milliárdos megtakarítást akar a kormány eszközölni.

A Le Matin megállapítja, hogy a kormány 6 milliárdos csökkentést kér az állami költségvetésben, továbbá a megyék és községek költségvetésében 2 milliárdot és a vasutaknál két és fél milliárdot akar megtakarítani. A vonatkozó intézkedések 23 dekrétumba vannak foglalva, amelyek közül 15 kizárólag a közkiadások terén vannak hivatva megtakarításokat eszközölni. Ezen intézkedések által

meg akarják szüntetni a tulkapásokat, csökkenteni a túlzott kiadásokat és nagyobb szabású megtakarításokat akarnak elérni. A többi 8 dekrétum bizonyos fogyasztási termékek árának csökkentésére és a nemzetgazdaság támogatására szolgál.

A sajtó előkészíti a közvéleményt, kiemelve annak feltétlen szükségességét, hogy a pénzügyeket egyensúlyba hozzák, miáltal meg lehet védeni a frankot. Az orvosság keserű — mondja a Matin, — de a kormány programját el kell fogadnia a nemzetnek. A Petit Parisien szerint, dacára a nagy áldozatoknak, amit minden franciától kérnek, feltételezhető, hogy alá fogják magukat vetni azoknak, mert ha most is nyereségre számítanak, a frank bukása következne, ami elkerülhetetlen következménye lenne a mindinkább fenyegető költségvetési bizonytalanságnak.

Rohamosan növekszik Románia kivitele kelet felé

A Palesztina felé irányuló export 157 százalékkal növekedett

Bucuresti, július 16. Hivatalos helyen megelégedéssel mutatnak rá arra, hogy a romániai áruknak kitűnő piacuk van a Közel-Keleten s hogy még vannak jó lehetőségei a továbbterjeszkedésre. Az év első öt hónapjában az elért eredményeket a következő számadatok mutatják:

Kivitel (ezer lejekben):	1934	1935
Görögország	136.988	323.576
Törökország	49.977	37.801
Palesztina	105.724	150.924
Egyiptom	283.325	300.299
India	39.114	4138
Összesen:	614.538	816.738

Behozatal (ezer lejekben):	1934	1935
Görögország	60.503	80.235
Törökország	30.395	15.034
Palesztina	30.057	46.716
Egyiptom	19.517	102.511
India	2446	13.425
Összesen:	142.918	257.921

Az 1934 évi nem jelentős hanyatlás után

ismét emelkedés mutatkozik a romániai áruknak kelet felé történő kivitelében. Görögországi bevitelünk két év óta 150 százalékos emelkedést mutat s négyszerese az onnan behozott árak értékének. A török-román áruforgalom még gyöngye ugyan, de a két év előtti adatokat véve számításba, nincs jelentős csökkenés. A legjobb eredményt a román-palesztinai áruforgalom mutatja. Az import százszázalékkal, az export 157 százalékkal emelkedett. Palesztina teljesen szabad piacot jelent Romániának. Egyiptom külkereskedelmében a régi színteret kitűnő piac válhat még. Az év első öt hónapjának külkereskedelmi feleslegei az öt keleti állammal lebonyolított forgalomban a következők: Görögország 243.341, Törökország 22.767, Palesztina 104.208, Egyiptom 197.788, India 9287 lej. A felesleg összesen 588 millió 817 ezer lej. Az adatokból kitűnik, hogy Görögországgal Törökországgal és Palesztinával szemben a külkereske-

Egyiptomban nagymennyiségű tevék vásároltak össze.

Elkerülhetetlen a Népszövetség összehívása.

Londoni jelentés szerint az olasz-abessziniai konfliktus ügyében a hatalmak között arról folynak most a tárgyalások, hogy talán szükség fog mutatkozni annak, hogy a Népszövetség felülvizsgálja: vajjon Abessziniát tényleg teljesítette-e azokat a feltételeket, amelyekkel a Népszövetségbe való belépésért magára vállalt. Elsősorban annak megállapítása szükséges, hogy Abessziniát végrehajtotta-e a rabszolgaság ellenőrzésére tett ígéretét. Abban az esetben, ha ennek a feltételnek az abesszin kormány még a mai napig sem tett eleget, úgy a hatalmak véleménye szerint jogosult volna, ha a Népszövetség megvonná védelmét az abessziniai császárságtól, sőt ebben az esetben azt is jogosnak tartaná, ha Olaszországot kiterjesztené protektorátusát Abessziniára.

Az azonban kétségtelen, hogy az olasz protektorátus elismerése vagy Abessziniának a Népszövetségből való kizárása csakis népszövetségi határozat alapján történhetik és csakis azután, ha a Népszövetség Abessziniába kiküldött bizottsága megállapítja, hogy Abessziniát tényleg nem tett eleget a népszövetségi alapokmányban vállalt kötelezettségeinek. Sir Samuel Hoare angol külügyminiszternek az a véleménye, hogy a Népszövetség tanácsülésének összehívása elkerülhetetlen, mert úgy negatív, mint pozitív irányban csakis a Népszövetség határozhat az olasz-abesszin konfliktus ügyében.

delmi mérleg Románia javára állandó emelkedést mutat. A keleti államok 57 százalékát teszik Románia összkivitelének. Többet ér ezzel az öt állammal a kapcsolat, mint a hivatalos kimutatásokban szereplő másik harminckettővel.

Magasrangú sziguranca-tisztviselő segítette a kommunista komplottistáknak

Bucuresti, július 16. A bucaresti kommunista konspiráció egyik letartóztatottja azt a feltűnést keltő vallomást tette, hogy a komplott támogatást kapott egy magasállású sziguranca tisztviselőtől, aki úgy látszik, nem volt idegen a kommunista mozgalomtól.

LEGUJABB SPORT

A bécsi Hakoah Oradea válogatottját is legyőzte

Hakoah Oradea válogatott 4:3 (2:1)

Oradeai tudósítónk telefonjelentése: A bécsi Hakoah futbalcsapata kedden ismét Oradea vendége volt, ezúttal Oradea válogatottjával játszott, amelyet 2:1-es félidő után 4:3 arányban legyőzött. A játék mindvégig heves, néhol durva, de élvezetes volt. A válogatott csapat kétszer is megszerezte a vezetést, a Hakoah azonban jól tartotta magát és egyenlített, majd az utolsó percekben a megérdemelt győztes gólt is megszerezte. Háromezer néző, bíró Pop.

Hakoah. Kerka, Donnerfeld — Weisz, Breitfeld — Stross — Platschek, Ehrlich I — Zwiebel — Ehrlich II — Mausner — Reich. Oradea válogatott. Püllöck, Szabó — Domboi, Pintye — Juhász — Szóke, Boksa (Moskó) — Kovács — Barátky — Bodola — Kocsis.

Haggibbor-Romania 4:0

Cluj, július 16. A városi strandfürdő medencéjében kedden megkezdődtek a bajnoki vízipólmérkőzések.

A Haggibbor csapata 4:0 arányban győzött a Romania ellen. A négy gól azonban az első félidőben esett, mintegy másodikra a Romania gárdája nem állott ki. A gólkai Sándor (2), Halpern és Neumann dobták. A Haggibbor a következő összehállításban játszott: Erős, Schwartz, Halpern, Neumann, Sándor, Glück, Gárdi.

Unirea-KMCS 3:2 (3:1). Góldobók: Chendi (2) és Fesztinger, illetve Bolfa (2). KAC-UEC 4:0 (1:0). Barátságos. Dózsa (2), Fodor és Nagy dobták a gólokat.

PRÁGA. Sparta—Juventus 2:0 (1:0) Közép-Európa Kupa mérkőzés kedden.

Táza postail
piátite in num.
No.
10. T
Havo
évre
földre
félév
détés
KELE
dósság
Cikkelnk utanyomozat csak
rás megjelölésével engedjük

A. C. Cuza

A Dreptatea írja: „Negyven a jasi antisemita professor dikált értelmetlen és gyilkos zát sohasem vették komolyan volt soha egy komoly ember. Megszoktuk azt, hogy Cuza el és mókákat csinál a parlari Többé-kevésbé szellemes ember. Miért viselkedik most úgy, ha még ezt az illuziót is elveszti a jasi fuzió nem illik azo ja moristai nivoltához.

A. C. Cuza egy egész életet dikált a pártok és a pártpolit pedig öregségére odajutott, pártot alapít és a legszembe tizálás moosarába került.

Ez az aktus megfosztja őt ségtől, amely mint egyetlen embert körülvette.

A fiu rossz tanácsokat adott. Es mindketten féltek bizony lehetőségektől.

Ebből a szempontból, ame fontosságú volt a jasi fuzió az új párt megalapítása mind nélkülözöló aktus maradt.

Az új párt megalapítását s szükségességek, sem gazdasági szükségességek nem reklamált.

A két társ érthető okokból kőtte és megvetette a nagy tőklyek viszont mindig is visszaüt.

Nem nehéz kitalálni, hogyan fogadni őket.

A tőkek ismerik az ember Rán-Afrika

Az olasz-abesszin viszály lepergő, előzetes diplomáciai mek iskolapéldáját nyújtják modern imperializmus milyen milyen kiméletlen és egyben keserűséggel tör a neki kiszóló kiszolgáltatottak vélt népek jára.

Van tragikomikus változat szisztemának: az ugynevezett gyek keresése, amelyekben az ő z vezére egyáltalában nem Többek között arra hivatko s a maga kulturájára büszk hogy Abessziniát nem lehet tekinteni Olaszországgal, mert még a fejlődés kezdeti stádiumáig sem törölte el a rabszolgá Ugyanaz az Olaszország me lyik a Népszövetség egyik leg tagállama, ama Népszövetségé pek teljes joggyenlőségén ép mézeszesen csak elméletben.

Az igazi ok, amiért az olasz háborúra készült Abessziniát el ország természeti kincseiben nyolható, olcsó munkaerőben zát, de azért a világ könnyő és sajnós, többségben levő o hirdeti, hogy Olaszországnak a hódítania Abessziniát, hogy civilizáció „áldásait” honosítsa. Ugy látszik azonban, hogy s s a vele szolidaris afrikai és egyáltalában nem hiváncsiak ményre s nem epednek az o mus kulturáidásaiért.

Sőt ellenkezőleg, Arabia b afrikai, sőt az amerikai négere szőlítják hiveiket az olasz im dásai ellen. Az a véleményük szinia majd sokkal nehezebb lesz. Ez a felismerés termelte k Gondolatot: az elnyomott, vég afrikai népek szolidaritásána mékeny gondolatát.

A nagy ázsiai gyarmatbirt mellett nemokára meg fog s kái népek szabadságáruca is, fázisa az a nagy mértékű lesz zsinia és szövetségesei akary kénytelenek lesznek megvívni rializmus hadával.